1393 — 1890 ՅՈՒՆՎԱՐ 19 ՃՈՒՄԱ — 1307 Ճէմազի իւլ ախըր 9 — ԱԼԹԸՆՃԸ ՍԷՆԷ

20 ՓԱՐԱ

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐՔԻՅԷ

20 ՓԱՐԱ

ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԼԻՅԷ ԹԻՃԱՐԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

{صاحب امتياز: جيوهلكيان} ԵԷՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ جريدهٔ شرقيه

ԱՊՕՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

	12 այլըգ	6 այլըգ	3 այլըգ
ԻՍԹԱՄՊՕԼ	140 ղր.	70 ղր.	40 ղր.
ԹԱՇՐԱ	200 »	100 »	

Մէքթուպլէ 20 ղրուշտան

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Իքինճի, Իւչիւնճի Տէօրտիւնճի սահիֆէ ղըր. 3
Պիրինճի սահիֆէ 1ի 10ր. հա. » 3
Մէվատտը նաշրիյայէ տաիր զէնտըլէ մէճճանէն գապուլ օլունամազ վէ աէտի օլունմայան էվրագ իատէ օլունմազ տըր·

Խուսուսիյէ, Իսթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ նումէրօ 20 ճիվէլէկեան մաթպաասընա ... տըր · Ռէտագթէօր ... ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ մէսուլ ... օլունուր·

ԻԽԹԱՐԸ ՄԱԽՍՈՒՍ

Կազէթամըզըն թաշրա մուխպիրլէրինէ գէվաւը սաիրէ թարաֆըն տան 10—15 կիւնտէն պէրու մաթպաամըզա վիւրուտ իտէն մէքթուպլարա՝ սահիպ վէ միւտիրի կազէթա Ճիվէլէկեան Տիգրան էֆէնտինին խասթալըղը սէպէպիլէ ճէվապ վէրիլէմէմիշ իսէ տէ, էֆէնտիի մումայլէյհին խասթալըղը պու կիւնլէրտէ խաֆիֆլէտէն խաֆիֆ միւպէտտէլը սըհհաթ ու աֆիյէթ օլմաղա պաշլամըշ օլտուղունա մէպնի ինշալլահ պիր գաչ կիւնէ գատար մէզգիւր մէքթուպլարա ճէվապ իթա օլունաճաղը, վէ ումուրը սաիրէի իտարէնին 'հիւսնի թէսվիյէսինէ միւպաշէրէթ իտիլէճէկի պէյան ու իխթար օլունուր·

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Պուլկար հիւքիւմէթի թարաֆըն տան ախիրէն ազտ օլունան 30 միլիօնլըգ իսթիգրազ պէյնինտէ Րուսիա գապինէթօսընըն միւէլլի մուազզամլա պիր գըթա թաքրիրաթը ումումիյէ իրսալ իթմէսի իւզրինէ Սօֆիատան Տէրսաատէթէքի Պուլկար գարու քէթխուտալըղընա պիր թաքրիրաթը ճէվապիյէ կէօնտէրիլմիշ տիր·

Մ· Սթամպուլօֆ թարաֆընտան կէօնտէրիլէն իշպու թաքրիրաթը ճէվապիյէնին Թան տա կէօրիւլէն խուլասասընա նազարէն, րէիսը վիւքէլա Մ· Սթամպուլօֆ՝ Պուլկար հիւքիւմէթինին իսթիգրազ ազտ իթմէսի՝ Պէրլին աշտնամէսինին աչքեամընա մուխալիֆ օլմատըղընը պէյան, վէ Լանտէր Պանգ նամ Վիէննա Պանգասընտան ազտ օլունան 30 միլիօնլըգ իսթիգրազա գարշը թէէհհիւտ օլմագ իւզրէ րէհն վէրիլէն Չարիպրօտ-Սօֆիա-Վագարէլ խաթթըլարը իլէ Եանպօլիտան Պուրկազա կիտէն խաթթըն շէրաիթի թէէհհիւտէսի սրրփ Պուլկարիսթանըն ումուրը տախիլիյէսինէ աիտ մէվատտան օլուպ, մէզգիւր րէհնը չըթթը իսէ, Միլլէթ մէճլիսի թարաֆընտան գապուլ վէ թաստիգ օլունարագ իսթիգրազը մէզգիւր հազգընտա Էվրօբա բիւրսալարընտա կէօսթէրիլէն րաղպէթին մէմալիքը էճնէպիյէ տէ Պուլկարիսթան հիւքիւմէթինէ բէք զիյատէ էմնիյէթ իտիլտիկինի իսպաթ իթմէքտէ պուլունտուղընը իլավէ իթտիքտէն սօնրա, Րուսիա գապինէթօսընըն հիչ պիր վաքիթտէ Պուլկար հիւքիւմէթինի հազզընտա թաատիք իթմէմիշ օլտուղընա նազարէն տէվլէթը միւշարիլէյհանըն իշպու նօթասը՝ էհէմմիյէթլի պիր թաքըմ միւշքիլաթը օրթայա չըգարմագ պիր մուգատտէմէ օլտուղընը մէտլուլ իթմէքտէ պուլունտուղընը պէյան իթմիշ, վէ Պուլկարիսթանըն ասլա լայիգ օլմատըղը պու շիտտէթլէն մուհաֆազասը զըմնընտա Պուլկարիսթան էմարէթինին մէթպուը մուազզամ վէ մուֆախխամը օլան տէվլէթը Օսմանիյէ իլէ Պէրլին աշտնամէսինի իմզա իտէն տէվլէթլէրին սահապէթ վէ հիմայէլէրինէ էմնիյէթը քեամիլէսի օլտուղընը տէրմէյան էյլէմիշ տիր·

—

Աւսթրիանըն թահթը թասարրուֆընտա պուլունան Թրիէսթէ չէհրինտէ Օբէրտա նամ Իթալյան թէթիօր՝ 10 սէնէտէն պէրու գաբուլը օլտուղը հալտէ, Իթալիա գրալը Ումպէրթօնըն պիրատէրի տիւգ տ'Աօսթըն էօլտիւկի կիւն Աւսթրիա հիւքիւմէթի մէզգիւր թէէթրօնըն աչըլմասընը էմր իթմիշ, վէ օ վաքթ էմ կիւնլիւնտէ Իթալյան օյունճուլարը իճրաի րուսումը մէճպուր իտիլմիշ օլտուղլարընտան տօլայը Րոմա կազէթալարը բըշտը հիտտէթ իթմէքտէ օլտուղլարը կիպի, միւշարիլէյհ տիւգ տ'Աօսթըն ճէնազէ ալայընտա Ֆրանսա վէ Ալէմանիանըն պիրէր մէմուրը մախսուսը հազըր պուլունտուղլարը հալտէ Աւսթրիա տէվլէթի թարաֆընտան հիչ պիր մէմուր կէօնտէրիլմէմէսի տախի բէք զիյատէ նազարը տիգգաթը ճէլպ իթմիշ տիր·

—

Բօրթուկալ Պահրիյէ նազըրը՝ էլան Աֆրիգանըն Բօրթուկէզ միւսթէմլէքէաթընտա պուլունան պին պաշը Սէրբա Բինթօյա պիր թէլէկրաֆ քէշիտէ իտէրէք, Լիզպօնա կէլմէսինի վէ պիր մէմուրիյէթը մախսուսէ իլէ Աֆրիգանըն զարպ սէվահիլինէ ազիմէթ իթմէսինի էմր իթմիշ տիր·

—

Լօնտրա Եահուտի խախամպաշըսը Նաթօն Ատլէր՝ 87 եաշընտա օլտուղը հալտէ կէչէն սալը կէճէսի վէֆաթ իթմիշ տիր·

ԹԵԼԵԿՐԱՖ

(Աժանս տը Գօնսթանթինօբլ)

Հէլսինկֆօր 29 յանվ·

Ֆինլանտիատա մէրի իւլ իճրա օլան իմթիյազաթը մախսուսէնին իպթալ օլունաճաղը հազգընտա վուգու պուլան շայիաթ պիհասըլ տըր· Թային օլունան գօմիսիօնը մախսուս չըմէնտիֆէր վասըթասըյլա օլ թարաֆլարտա ամէլիյաթը գօլայլաշտըրմագ, վէ րուսումաթ իլէ կէօմրիւք վէ մէսքիւքեաթ իմթիյազըընը թէսվիյէ իտիլմէք հազգընտաքի մէսաիլի թէտգիգ իտէճէք տիր·

Բարիզ 29 յանվ·

Լէյդըըրթէ կազէթասընըն նէմ րէսմի պիր ֆըրգասը նէշր ու իլան էյլէտիկինէ նազարէն, Պուլկարիսթանա իտխալ օլունաճագ էսլիհայա րէսմի միւնգաս օլմագ իւզրէ 100տէ 50 գատտ ու իլավէ օլունտուղը միւնասէպէթիլէ Ֆրանսա, Իթալիա վէ Աւսթրիա-Մաճարիսթան տէվլէթլէրի թարաֆընտան բրօթէսթօ օլունտուղը հազգընտա Թան կազէթասընըն նէշր էյլէտիկի հավատիս թէքզիպ օլունուր իսէ տէ, պիր միւտտէթտէն պէրու շիմտիյէ գատար Պուլկարիսթան թարաֆընտան կէօսթէրիլէն հարէքէթը ալէյ ուլում աշտնամէլէրէ մուղայիր օլտուղընտան, պու միւսթէլէ հիւքիւմէթլէրին անճագ բրօթէսթօյա գըյամ միւնճէր ... վաքթ զայը իթմէքտէն իպարէթ օլաճաղը իլավէ մէզգուր օլունուր·

Պուքրէշ 29 յանվ·

Ժան Պրաթիանօյըն թանզիր մուհաքէմէյէ պլունմասը հազգընտա օլան մէպուսլարըն թէքլիֆ իտիլմէքսինէ, վէ միւզաքէրաթը ճէտիտէ իլէ իշ թիզալ օլունմասընա՝ հիւքիւմէթէ մէնսուպ էքսէրի մէպուսան թարաֆընտան գարար վէրիլմիշ տիր·

Լա հէյ 29 յանվ·

Խարիճիյէ նազըրը Սիւրինամ իլէ Լա Կիւյան պէյնինտէքի թահտիտը հուտուտ հազգընտա օլան մէսէլէնին հալլի իչիւն տավէթ վէ թէքլիֆ օլունան հաքէմ (եանի կազէթալար թարաֆընտան իսմի պէյան օլունան Րուսիա իմբէրաթօրը) մէզգիւր հաքէմիյէթի գապուլ իթմէտիկինէ տաիր ալտըղը պիր գըթա թէլէկրաֆըն մէալինի Մէճլիսը այանա թէպլիղ իթմիշ տիր·

Բարիզ 29 յանվ·

Շան տը Մարս մէյտանընըն ֆիւրուխթ օլունմասը վէ եալընըզ սէրկիի ումումինին պաշլըճա էպնիյէսի սաթըլմամասը հազգընտա գալէմէ ալընան պիր գըթա լայիհա՝ րէիսը վիւքէլա Մ· Թիրար թարաֆընտան հէյէթը միւքէլլէֆա թէվտի գըլընմըշ·

Շէրպուրկ (Ֆրանսա) 29 յանվ·

Տանիմարգա վէլիահտը՝ Սէն Թօմա նամ Տանիմարգա գարագօլ սէֆինէսիյլէ պուրայա վասըլ օլմըշտըր·

Մասուա 29 յանվ·

Թիկրէյի թանզիր իթմաքթա օլմագ վէ Եաճօտ ֆէթհ վէ թէսխիր իթմէք նիյէթինտէ օլտուղընը, վէ օրալարտա ասայիշ վէ ինթիզամը իատէ իթմէսինի միւթէվաջջիհ ահալի իտէճէկինի, վէ հալէն նիսֆը մէմալիքին զապթընա Իթալիա տէվլէթի թարաֆընտան պէյանը սըրաթ վէ թէշէքքիւր օլունմասընը Ժէնէրալ Օրէրօ իֆ տէ վէ պէյան իթմիշ տիր·

Բարիզ 29 յանվ·

Մաթէնիէր Տիրէքթիննին մահտէսի խիթամ պուլտուղը թաատիգ օլունըյօր իսէ տէ, միւզաքէրէլէր իլէ ... հէնուզ թէքմիլ օլունամամըշ տըր· Փէտրվարըն 5ինճի կիւնիւն-

տէն էվվէլ միւսթաճէլիյին գարարնամէսի թանզիմ օլունամայաճաղը կիպի, մազնունալէյհ օլուպ տա թանզիմ մուհաքէմէսի աշընանագ քէսանըն էսամիսի օլ թարիխտէ տէկլին մալիւմ օլամայաճաղը տախի մէվզուզ էն իւ վալէթ օլունըյօր·

Բարիզ 29 յանվ·

Պուլկարիսթան թարաֆընտան մէսարիֆը իչլիլիյէ օլմագ իւզրէ Րուսիայա վէրիլմէսի լազըմ կէլէն մէպալիղին միւթէպագգըսը թէէտիյէ գըլընտա Պուլկարիսթան թարաֆընտան էհէմմիյէթլի պիր իսթիգրազ ազտ օլունմագ զարար վէրիլմիշ օլտուղընը Սօֆիատան աթտըղը մալիւմաթա իսթինատէն Թան եազըյօր·

Սօֆիա 29 յանվ·

Պուլկարիսթանըն միւճէտտէտէն իսթիգրազ ազտընա տաիր օլարագ Թան՝ըն եազտըղը հավատիսին պի էսաս օլտուղընը Պուլկար հիւքիւմէթի պէյան ու իլան իտիյօր·

Բարիզ 29 յանվ·

55 ազատան միւրէքքէպ օլան րուսումաթ գօմիսիօնը ազասը պուկիւն ինթիխապ իտիլիպ, ազաի միւնթէխապէնին 39ը ուսուլը հիմայէ (բրօթէքսիօնիսմ) վէ 13ի սէրպէսթիի միւպատէլէ թարաֆտարը տըր, վէ տիկէր 3ինին տախի ֆիքիրլէրի մէճհուլ տըր· Ուսուլը հիմայէ թարաֆտարը օլան գօմիսիօն ազասը՝ Թիճարէթ աշտնամէլէրինին թէճտիտ օլունմասը աշէյհինտէ տիր·

Ազաի միւնթէխապէ մէյանընտա Մ· Մ· Րիպօ, Ֆլուրան, Մէժիէր, Տօթրէզմ, Մէլին, Րէյնալ, Լօգրուա, Բէյթրալ, Վալտէկ Րուսսօ, Տրվէյ, Սէյ վէ Պէրժէ նամ զէվաթ մէվճուտ տըրլար·

ՊԷՇ ՍԷՖԱՐԻՆ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆԸՆ ՏԷՆԻԶԷ ԷՆՏԻՐԻԼՄԷՍԻ

Պաղչէ ճէմրահ թէրգէրէրտէն Էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին իմտամ ու մէսաիի տախիլէսի սաիրինտան օլարագ պիր միւտտէթտէն պէրու էնէի ուսուլ իւզրէ Թէրսանէի Ամիրէտէ ինչա օլունան Հէյպէթնիւմա նամ գօրվէթ իլէ Նէճմի նամ թօրբիլ ... սէֆինէ ... Պօհազիչիի պօղազընտան 17 միլ աշըրտա գօնուլաճագ պիր ֆէնէր տուպասը՝ սատէր օլան իրատէի Սէնիյէ մուճիպինճէ տիւն սաաթ 7տէն 8 պուչուղա գատար տէնիզէ էնտիրիլմիշլէր տիր·

Իշպու րէսմը պահրիտէ զաթը հազրէթը Շէհրիյարի թարաֆընտան մայէթը Սէնիյէ էրքեանը հարպիյէ ֆէրիգի Րիզա բաշա վէ Պահրիյէ նազըրը Հասան բաշա հազրէթլէրի իլէ տիկէր պիր խայլի իւմէրաի պահրիյէ վէ սաիրէ վէ տօնանմաի հիւմայուն գօմանտանլարը վէ տիկէր պաշը մէմուրինը տէվլէթ՝ իւնիֆօրմալարընը լապիս օլարագ, վէ Տէրսաանէտէ պուլունան տուվալը էճնէպիյէ ... մէմուրլարը գօմանտանլարը վէ զապիթանը պահրիյէ հազըր պուլունմըշլար տըր·

Պու միւնասէպէթլէ ասաքիրը Շահանէ՝ գարատա եէր եէր սաֆպէսթէ օլտուղը կիպի, տէնիզտէ տախի պիր չօգ վաբօրլարտա վէ 300 գատար սանտալ վէ սէլիմպօլլարտա վէ պազը սէվահիլտէ քէսիւրլի ասքէր վէ էհալի մէվճուտ պուլունմըշլար տըր·

Րէսմը մէզգիւրըն իճրասընա պաշլանմազտան էվվէլ Պահրիյէ նէզարէթի տաիրէսինտէ մէտուրինէ պիր զիյաֆէթ քէշիտէ օլունմուշ, տուաճը էֆ· թարաֆընտան թուայը վաճիպ իւլ էտա հազրէթի Պատիշահի եատ ու թէքրար օլունմուշ, վէ ... սէֆինէլէրին տէնիզէ էնտիրիլմէսի ... «Պատիշահըմ չօգ եաշա» նիտասընա ... պուլունմըշ տըր·

ԽԱՅՐԷՏՏԻՆ ԲԱՇԱՆԸՆ ՎԷՖԱԹԸ

Սատրը էսպագ Թունուսլը մէշհուր Խայրէտտին բաշա՝ պիր միւտտէթտէն պէրու միւպթէլա օլտուղը նիքրիս իլլէթինտէն րէհայապ օլամայըպ էվվէլքի կիճէ վէֆաթ իտէրէք ճէնազէ ալայը տիւնքի կիւն իճրա օլունմըշ, վէ նաշը՝ Պէշիքթաշտա Նիշանթաշընտա քէաին գօնաղընտան իհթիֆալաթը լազըմէ իլէ գալտըրըլըպ Տօլմա պաղչէ իսքէլէսինէ վէ օրատան սէֆինէ իլէ Էյուպա նագլ օլունմըշ վէ մէտֆէնը մախսուսընա տէֆն իտիլմիշ տիր·

Իշպու ճէնազէ ալայընտա պազը վիւքէլա վէ րիճալը տէվլէթ վէ իւլէմաի քիրամ հազրէթըյլա խատէմէի Շահանէ վէ պէլէտիյէ չավուշլարը վէ բօլիս վէ ժանտարմալար վէ պիր խայլի զէվաթը միւթէպէրէ հազըր պուլունմըշլար տըր·

Խայրէտտին բաշա անասըլ Չէրքէս օլուպ, չօճուգլուղընտա Թունուսա կիտէրէք, օ զէման Թունուս վալիսի թարաֆընտան թալիմ ու թէրպիյէ իթտիրիլմիշ, վէ տիրայէթինէ մէպնի Էվրօբայա իրսալ իլէ օրատա իքմալը թահսիլ իթմիշ, վէ Թունուստա պազը միւհիմ մէմուրիյէթլէրտէ գուլլանըլըպ, Նիհայէթ Խազնատար Մուսթաֆա բաշատան սօնրա Թունուս մէճլիսը միւտիրանը րիյասէթինէ թէնզիլ իթմիշ, վէ պունտան 10-12 սէնէ գատար աքտէմ իսթիֆա իտուպ Տէրսաատէթէ կէլէրէք, հարիճ օլտուղը ասքէրի ֆէրիգլիք րիւթպէսինտէն րիւթպէի վէզարէթէ թէրֆի օլունմըշ, վէ մուախխարըն մագամը Սատարէթը ուզմայէ նասպ պույուրուլմուշ իտի·

Բրէնս Պիզմարքըն խասիպը խուսուսիսի Տօքթօր Շվէյնինկէր՝ 4-5 այ մուգատտէմ Խայրէտտին բաշանըն նիքրիս իլլէթինի թէտավի իչիւն Տէրսաատէթէ ճէլպ օլունմըշ տըր·

Խայրէտտին բաշա՝ Օսմանի վէ Մէճիտի նիշանլարընըն մուրասսալարը իլէ պիր խայլի էճնէպի նիշանլարընը հաիզ օլտուղը կիպի, Արապճա լիսանընը պէրաքէթ պիր գաչ էճնէպի լիսանընա տախի աշինա մէշհուր պիր Շարգ միւթէֆէքքիրի իտի·

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Րուսումաթ Էմինի Րաիֆ բաշա վէ Զապթիյէ նազըրը Բէտրի պէյ հազրէթլէրի տիւն Սատրազամ հազրէթլէրի նէզտինէ պիլազիմէ, էվամիրի լազըմէ ախզ իթմիշլէր տիր·

—Շարգի Րումէլիտէ Պարլօվա գազասընտա Պուլկար հիւքիւմէթի թարաֆընտան հապս իտիլմիշ վէ իտամա հիւքմ օլունմըշ օլան մուհաճիր Մէհմէտ աղանըն՝ Խարիճիյէ նէզարէթինտէն Պուլկարիսթան գօմիսէրլիյինէ վուգու պուլան իշար իւզէրինէ տիւն աֆֆը վէ թահլիյէսի գըլընմըշ տըր·

—Իզմիր Տոյանը Ումումիյէ միւֆէթթիշ մուավինլիյինէ թային օլունան Մազրիտի բաշազատէ Մազրի պէյ տիւն Տէրսաատէթտէն Իզմիրէ կիթմիշ տիր·

—Իտարէի Մախսուսէ աճէնթէլէրինին կէչէն սէնէ հիսապաթընը թէտգիգ իթմէք իւզրէ Պահրիյէ վէ Մախսուսէ նազըրը Հասան բաշա հազրէթլէրի՝ Հաճը Էյյուպ Սապրի բաշայը մէմուր իթմիշ տիր·

—Մէհզունիյէթ Սէնիյէ իւզէրինէ Խազինէի հիւմայունտաքի Մաճար ասարը աթիգասընը արաշթըրմագ իչիւն կէչէնտէ Սթամպօլա կէլէն Մաճառլը մուալլիմ Մ· Վամպէրի իլէ հէյէթը ֆէննիյէնին նաիլ օլտուղը էնայաթը Պատիշահիյէ թէշէքքիւրէն Մաճարիսթան Տար իւլ ֆիւնունը թարաֆընտան պիր արիզէ գալէմէ ալընմըշ, վէ իւզէրի պիր այ եըլտըզ րէսիմլի վէ գայէթ կիւզէլ վէ գըյմէթլի րէնքլի պիր զարֆ տէրունինէ վազ իլէ եաղըլըշ խաքի պայ Շահանէյէ իրսալ գըլընմըշ տըր·

—Թէպաայը Եունանիյէտէն Մ· Գօլօմպի իլէ զէվճէսի պէյնինտէ միւհաքէմէսի իտէն պօշանմա տավասընտա Րում բաթրիգխանէսի թարաֆընտան Մատամ Գօլօմպի լէհինէ օլարագ վէրիլէն իլամ օլունան գարար աւլէյհինէ Մ· Գօլօմպինին իգամէ իթտիկի տավա՝ պու կիւն Եունան գօնսօլօսխանէսինտէ ֆասլ ու րուէթ օլունաճագ տըր·

Պու տավա Տէրսաատէթտէ Եունան թէպաասընճա բէք զիյատէ հայիզը էհէմմիյէթ տիր· Րում բաթրիգխանէսի պէօյլէ տավալարը րուէթ իթմէք սէլահիյէթինի իտտիա իթտիկի հալտէ, Եունան գօնսօլօսխանէսի՝ Եունանլըլարըն գարըգօճա պօշանմա տավալարընը Եունանիսթան գավանինի միւճիպինճէ թէֆ թիշէն ֆասլ ու րուէթ օլունմագ լազըմ կէլտիկինի իտտիա իտիյօր· Բաթրիգխանէտէ իսէ թէֆիմա իտէն Սինօտ մէճլիսինին պու իշէ վուգու պուլտուղը միւտախալէսինտէն տօլայը Եունան սէֆիրի Մ· Մավրօգօրտաթօ՝ բաթրիգխանէյէ պիր թագրիր կէօնտէրէրէք, պունտա բաթրիգխանէնին հագգը անճագ մէմալիքը Շահանէտէ մուգիմ օլան վէ Եունանը օլմայան Րումլարա չումուլի օլտուղընը պէյան իթմիշ տիր·

—Թէֆթիշը ասքէրի գօմիսիօնը ազասընտան ֆէրիգ Ասաֆ բաշա հազրէթլէրի՝ Զանզգուլտէ, վէ էրքեանը հարպիյէ միրալայլարընտան Թէվֆիգ պէյ՝ Պէլկրատա, վէ Իզմիր Տոյանը Ումումիյէ նազըրը Խալէթ պէյ՝ Իզմիրէ, վէ Կիրիտլի միւթէսարրըֆը սապըգը Ռէշիտ պէյ Կիրիտլիօղլու, վէ Հանթա Ֆրանսըզ գօնսօլօսու թէրճիմանը Մ· Հանրի՝ Հանթայա միւթէվէճճիհէն տիւն Տէրսաատէթտէն ազիմէթ իթմիշլէր տիր·

—Էվրօբատա մէվճուտ օլան պօրսալարտա միւամէլէ պիր պօրսանըն Տէրսաատէթտէ թէսիսի հազգընտա մէվճուտ օլան պիր թասավվուրըն մէվգիի իճրայա գօյըլմասը գայիտէսի պօրսալարընա թէէսսիւս իտէճէք օլտուղու իսթիհպար իտիլմիշ տիր·

—Կէչէն եազ Գալաթատա Իզմիրլի Տիմիթրիի գաթլ վէ ֆիրար իտէն Թրեանտաֆիլ տիւն ղըյապէն մուհաքէմէ օլունարագ, իտամընա հիւքմ օլունմըշ տըր·

—Թօբխանէի Ամիրէ թէճրիւպէ տաիրէսի րէիսի Ճէմալ բաշա հազրէթլէրիյլէ Տէրսաատէթ Ալէմանիա ժէնէրալ գօնսօլօսը Մ· Կիլէ տիւն Պապը Ալիյէ պիլազիմէ, ումուրը հուգուգիյէի մուխթէլիֆէ տաիրէսինտէ Ալէմանիատան հիւքիւմէթը Սէնիյէ հիսապընա օլարագ միւպայաա օլունան սիլահ հիսապաթընը թէտգիգ իթմիշլէր տիր·

—Կէչէնլէրտէ իճրա գըլընան մուհաքէմէի ղըյապիյէսի նէթիճէսի օլարագ 10 սէնէ միւտտէթլէ քիւրէկէ գօնուլմասընա հիւքմ վէրիլմիշ օլան գալպազան Սթէֆանի տիւն վէճահէն մուհաքէմէ օլունարագ պէրաէթինէ գարար վէրիլմիշ տիր·

—Աւսթրիանըն Տէրսաատէթ գօնսօլօսը Մ· Բրէնչի տիւն սապահ Օտէսսատան Տէրսաատէթէ կէլմիշ տիր·

—Պազը կազէթալարտա, Իրան մէմալիքինտէն գօլէրանըն միւնտէֆի օլտուղը միւնտէրիճ իսէ տէ, մէմալիքը մէզգիւրէտէ գօլէրանըն հէնուզ զայիլ օլմայըպ Իրանըն Քիւրտիսթան ճիհէթինէ վէ Քիրմանշահ հէվալիսինէ վէ Սինա նամ մահալլէ տէ էլէէվմ հիւքմիւնի իճրա էյլէմէքտէ պուլունտուղընտան, էվվէլճէ իլան օլունտուղը վէճհիլէ Իրանտան գարա վէ Նէճֆ վէ տէնիզ թարիգիյլէ կէլէնլէրէ միւխթէլիֆ մահալլէրտէ 5 կիւն ինթիզար գարանթինասը պէքլէթտիրիլմէքտէ օլտուղը՝ Սըհհիյէ նէզարէթինտէն րէսմէն իլան գըլընմըշ տըր·

—Մախսուսէնին Շ-ըէ վաբօրընըն թամիրի խիթամ պուլուպ տիւն Թէրսանէ հավուզընտան չըգարըլմըշ, վէ վէ եարըն թամիր իչիւն Մախսուսէնին Ճ-ն-ի վաբօրը հավուզա չէքիլմիշ տիր·

—Տու սըրատա շէհրիմիզտէ հիւքմ ֆէրմա օլան ինֆլուէնզա խասթալըղը միւնասէպէթիլէ իչիլէճէք սուլարա բէք զիյատէ տիգգաթ իտիլմէք ... ֆէննա սու իչիլմէմէսի՝ պիր թաքըմ թարաֆընտան Պէյօղլունտա պիր Ֆրանսըզ կազէթասընա իրսալ իտիլէն պիր մէգալէտէ ֆէննիյէտէ խասսէթէն թավսիյէ օլունմըշ տըր·

—Մէհմէտ բէհլիվանըն մուհաքէմէսի եարըն րուէթ օլունաճաղը իշիտիլմիշ տիր·

—Գասըմ բաշատա պիր Րում տէլիգանլըսընը վուրան Աճէմ Հասան տիւն 3 սէնէ քիւրէք ճէզասընա հիւքմ օլունմըշ տըր·

—Իսթինաֆ մահքէմէսի ազասընտան տէվամսըզլըգլա մուհաքէմէլէրին թաթիլինէ սէպէպիյէթ վէրէն զէվաթըն վագթ ու զէմանըյլա իշլէրի պաշընտա պուլունմալարը զըմնընտա իրատէի Սէնիյէ սատըր իթմիշ տիր·

—Հէրէքէ ֆապրիգաի հիւմայունը մէմուրին վէ ամէլէսինտէ ինֆլուէնզա խասթալըղը զուհուր իթմէսի իւզէրինէ, Խազինէի Խասսա Նէզարէթի թարաֆընտան մէզգիւր ֆապրիգայա պիր թապիպ իլէ պիր էճզաճը վէ մըգտարը քեաֆի իլաճ իրսալ իտիլմիշ, վէ օլպապտա թէտավի սայէսինտէ խասթալըգ ազալմըշ տըր·

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ ԺՈՂՈՎ

Համագումար Եկեղեց. Ժողով տիւն Բաթրիգխանէտէ Բաթրիգ Աւեն Տ· Խորէն Սրբազան հազրէթլէրինին Նախագահութիւնը թահթընտա ազտ իճթիմա իտէրէք, 25ի միւթէճավիզ րէճալըն հազըր պուլունմըշլար տըր·

Մէճլիսը րուհանիի մէզգիւր՝ մէվզուը պահս իթմիշ օլտուղը ... հազգընտա ... միւզաքէրէսինէ խիթամ վէրիպ, ... Նախագահ Սրբազան հազրէթլէրինէ թէվտի իթմիշ, վէ պաշտէն Օրակարգտա պուլունան վէ միւզաքէրէսի մուվագգաթէն թէհիր իտիլէն պազը մէսաիլ միւզաքէրէ իտիլէրէք, 15 կիւնտէն ... Համագումարտա ... գարար վէրիլմիշ տիր·

Րումանիատա իճրա օլունան պիր իգթիզաա մէսէլէսի տախի մէսաիլը մէզգիւրէ մէյանընտա պուլունմագտա տըր·

Մէճլիս սաաթ 10տա տաղըլմըշ տըր·

—

Բաթրիգ Աւեն Տ· Խորէն Սրբազան հազրէթլէրի՝ Իզմիտ միւթէսարրըֆը Սըրրը բաշա հազրէթլէրինին էսէրը սայ ու իգտամը օլարագ Իզմիտին մուհաքգագ պիր եանկըն թէհլիքէի փախիմէսինտէն գուրթուլմուշ օլտուղընը տիւն պիր մէքթուպտան [illegible], բաշայը միւշարիլէյհ հազրէթլէրինէ պա թէլէկրաֆ պէյանը թէշէքքիւրէ միւսարէաթ էյլէմիշ տիր·

Հարիգը մէզգիւրը շէտիտ պիր րիւզկեար էսնասընտա Իզմիտին սըգ վէ ախշապ պիր մահալլէսինտէ պիր խանէտէն զուհուր իտուպ, լաքին տէրհալ էթթիրիլէրէք, եալընըզ իքի խանէ միւհթէրիգ օլտուղը հալտէ պաստըրըլմըշ տըր·

Ս· ՓՐԿԻՉ ԽԱՍԹԱԽԱՆԷՍԻ ԱԶԳ·

Ս· Փրկչի Ազգ· Հիւանդանոցի հասութաւորութեան վաքֆէն, Օրթաքէօյ Մուէզզին փողոց թիւ 36 փայտաշէն տունը, որ մաքրուր ... է, առայժմ 2000 դահեկան գնող կայ, որոյ վերջնական աճուրդը տեղի պիտի ունենայ փետրվար 5 երկուշաբթի օր·

Գնել ուզողք պարտին հոգաբարձութեան գրասենեակը ներկայանալ Կ· Պոլիս Մեծ-Նոր-Խան մէջնայարկ թիւ 48, 49, 50· (Կնք·)

Կ· Պոլիս 17 Յունվար 1890

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

Իշպու քեանունը սանինին 19ընճը ճումա կիւնիւնտէն իթիպարէն սապահլարը Գարթալտան 2ի 45 կէչէրէք հարէքէթ իտէն վաբօր Բէնտիքտէն սաաթ 2 պուչուգտա հարէքէթ իտէճէյի կիպի, աքշամլարը սաաթ 9ը 45 կէչէրէք քէօբրիւտէն հարէքէթ իտէն վաբօր տախի քէմաֆիս սապըգ Բէնտիքէ գատար կիտէճէյի իլան օլունուր·

18 քեանունը սանի 305

ԼՕՆՏՐԱՅԱ ՍԷՅԱՀԱԹ

ԻՆԿԻԼԹԷՐՐԱ ԱՏԱՍԸ ՎԷ ԻՆԿԻԼԻԶ ՄԻԼԼԷԹԻ

ԱԼԹԸՆՃԸ ՄԷԿԹՈՒՊ

Ֆ[illegible] Վէ Ս[illegible]

Լօնտրա 15 յունվ. 1890

Բու մէքթուպս պաշլամազտան էվվէլ ուֆագ պիր միւլահազա սէրտի նէ լիւզում կէօրիւյօրըմ. տիւնեատա հէր միլլէթին, վէ հէր միլլէթին քէնտինէ մախսուս ախլէագը վարտըր. պիր մէմլէքէթտէ հիչ պիր ֆէնալըը մուճիպ օլմայան պիր ատէթ, պաշգա պիր մէմլէքէթտէ —օրանըն ախլէագըյա թէվաֆուգ իթմէտիկի ճիհէթլէ— ֆէնալըգ հուսուլինի մուճիպ օլապիլիր. Պինաէն ալէյհ՝ Ինկիլիզ միլլէթինին ախլէագը հագգընտա պու մէքթուպլարըմտա վէրտիկիմ մալիւմաթը, մութլագա պիզաէ տէ հարֆը հարֆինա իճրասը լազըմ կէլէն շէյլէր կիպի թէլագգը իթմէմէլի տիր. Միւհիմ օլան նօգթա Ինկիլիզ միլլէթինին ախլէագընըն [illegible] լամագ տըր. Եօգսա հէր շէյտէ կէօզլէրիմիզի գաբալըգ «մատամ քի Ինկիլիզլէր պէօյլէ եափըյօրլար իմիշ, էյիսի տէ պու տըր» տէմէք՝ բէք է լէմի նէթիճէլէր հասըլ իտէպիլիր. Անատօլուտըգտա էհալիմիզին ասըրլարտան պէրի քէօրլէնմիշ քէնտիսինէ մախսուս ատապ ու ախլէագը վար տըր. Խուսուսի իլէ ֆամիլեա թէշքիլաթընա, վէ ֆամիլեա եօմիւինէ աիտ խուսուսաթտա պիզիմ միլլի ատէթլէրիմիզ՝ էյիւք նօգթաի նազարընտան՝ Ինկիլիզլէրին ատէթլէրինտէն աշաղը գալմազլար. Ինկիլիզլէր քէնտի ատէթլէրինէ նասըլ սատըգ իսէլէր, պիզ տէ քէնտի ատապըմըզա էօյլէճէ սատըգ օլմալըյըզ. հալ տէ՝ հասըլ օլաճագ նէթիճէ՝ պիր ճէնէպի միլլէթին —վէլէվ պու միլլէթ Ինկիլիզ միլլէթի օլսըն— ատապ ու ախլէագընը գապուլ իթմէքտէն տահա մէմուն տըր.

Բունը տէխիքտէն սօնրա —պու մէքթուպըն սէրլէվհասընտա Ինկիլիզ լիսանը յա պէյան խուրմէթի վէճհլէ— Ինկիլիզլէրին նիշանլանմագ վէ սաիրէ ուսուլլէրինին թաարիֆինէ միւպաշէրէթ իտէպիլիրիմ.

Ինկիլիզ գըզլարընըն նէ՛ գատար սէրպէսթ օլտըգլարընը պունտան էվվէլքի մէքթուպըմտա պէյան էյլէմիշ իտիմ. —պու սէրպէսթլիք նիշանլանմագ, վէ էվլէնմէք խուսուսլարընտա տա ճարի տիր.

Ինկիլիզլէրին ֆլէրթինկ տէտիքլէրի պիր քէլիմէլէրի վար տըր. պու ֆլէրթինկ քէլիմէսի —ֆէնա պիր մանէայը հաիզ օլմամագ շարթիլէ— «ճիլվէլէշմէք» տէմէք տիր. պիր Ինկիլիզ գըզը իչին «ֆլիրթէյշըն» ալըպ տէմիշ տիր. պիր գըզըն պիր տէլիգանլը իլէ պիր ազ գիյատէճէ գօնուշմասը, պիր տէլիգանլընըն պիր գըզա պիր ազ զիյատէ թէվէճճիւհ կէօսթէրմէսի, վէ տահա պունլարճա ուֆագ շէյլէր ֆլէրթինկ տըր. Ինկիլիզլէր ֆլէրթինկ քէլիմէսինի «պիր գըզա ֆէնա պիր նիյէթի օլմագսըզըն թէվէճճիւհ կէօսթէրմէք» մանաընտա իգլաճ իտէրլէր. ֆլէրթինկ պէլէքսէր տէլիգանլըլարը վէ գըզլարը նիշանլանմագա կէօթիւրէն թարիգ տիր. ֆագաթ Ֆրանսըզլարըն ֆլէր տ'ամուր թաապիրի կիպի՝ պիր գըզ գա մութլագա եէտը խըյանէթքըր թալէպ իթմէք նիյէթիլէ թէվէճճիւհ կէօսթէրմէք, եախօտ անըն թէվէճճիւհինի ճէլպ իթմէքէ չալըշմագ տէմէք տէյիլ տիր. Ֆլէրթինկ պիր Ինկիլիզ գըզը իլէ պիր Ինկիլիզ տէլիգանլըսը միյանընտա «նէթիճէսիզ գալաճագ պիր թէվէճճիւհ» հիւքմինտէ օլապիլիր.

Ֆլէրթինկտան տահա կիւզէլ պիր տէրէճէյէ կիթմէք իսթէրսէ նիզ [illegible]րթինկ տէրէճէսինի պուլուրսընըզ.

Ս[illegible]րթինկ՝ ճէքտիկլէրինէ պէյէնմիշ, վէ ճէքտիկլէրինի էվլէնմէք նիյէթը խալիսանէսի իլէ «նիշանլը» տէյի գապուլ իթմիշ պիր տէլիգանլը իլէ պիր գըզըն արասընտա հասըլ օլան միւնասէպէթէ տէնիլիր. պու խուսուսատա վալիտէյնին րիզասը օլուպ օլմամասընըն բէք ազ էհէմմիյէթի վար տըր. Ինկիլիզ տէլիգանլըլարը վէ Ինկիլիզ գըզլարը քէնտի հայաթլարընըն ըէֆիգ վէ ըէֆիգալարընը պիզզաթ քէնտիլէրի ինթիխապ իտէրլէր. Ինկիլթէրատա —Ֆրանսա վէ եախօտ պաշգա Էվրոպա մէմլէքէթլէրի կիպի— պիր տէլիգանլը քէնտի նիշանլըսընը պաշգալարընըն հուզուրընտա կէօրմէկէ մէճպուր տէյիլ տիր. Ինկիլիզլէր քէնտի գըզլարընըն վէ տամատլարը օլմագ իւզրէ գապուլ իթտիքլէրի տէլիգանլընըն նամուսընա բէք պէօյիւք պիր էմնիյէթ կէօսթէրիրլէր. վէ իթիրաֆ իթմէկէ մէճպուրըզ քի՝ Ինկիլթէրատա նիշանլը գըզ, վէ տէլիգանլըլարա վէրիլէն հուտուտսըզ սէրպէսթիյէթին —խուսուսիյլէ նամուսլու էսնաֆ ֆամիլեալարընտա— ֆէնա պիր նէթիճէ հասըլ իթտէսի բէք նատիր տիր.

Պէօյլէ պիր հալ.— Ինկիլթէրատան պաշգա Էվրոպանըն հանկը մէմլէքէթինտէ օլուր իսէ օլսուն— ճայիզ կէօրիւլսէ՝ հասըլ օլաճագ նէթիճէլէրին զայէթ վէխիմ օլտըղը ինքեար օլունամազ. անատօլուտըզըն էսկի պիր տարպը մէսէլի վար տըր «աթէշ իլէ բամուգը եան եանա գօյմամալը տըր» տէրլէր. հագիգաթէն սաիր Էվրոպա միլլէթլէրինտէ՝ նիշանլըլարա պէօյլէ սէրպէսթիյէթ վէրմէք, սաաթլարճա իքիսի պիրտէն խալվէթքէլէրի մահէլլէ կիթմէլէրինէ միւսաատէ իթմէք, վէ նէ՛ ճէյէ կիթտիքլէրի, վէ նէ՛ եափտըգլարը հագգընտա մալիւմաթ թալէպ իթմէմէք ամէն աթէշ իլէ բամուգը եան եանա գօյմագ տէմէք օլուր. Ֆագաթ Ինկիլթէրատա պէօյլէ տէյիլ տիր. Ինկիլիզ գըզլարընըն վէ տէլիգանլըլարընըն ալտըգլարը թէրպիյէ՝ պու խուսուսըն հասըլ իթտիկի ֆէնա նէթիճէլէրի բէք ամզ[illegible] պիր տաիրէ տախիլինտէ պըրագըր. Ինկիլիզ գըզլարը Ֆրանսըզ գըզլարը կիպի «հավայի» օլմազլար կիպի, «չօճուգ» տա տէյիլ տիրլէր. պիր Ինկիլիզ գըզը քէնտիսինէ իտիլէն հէր մուամէլէնին էհէմմիյէթինի վէ նէթիճէսինի պիլիր. վէ շունը տա պիլիր քի «պիր գըզ իչին էն պէօյիւք հիւնէր՝ պիր գօճա սահիպի օլմագ տըր». Ֆրանսատա տէլիգանլըլարա, վէ գըզլարա— Ինկիլթէրատա կէօրտիւկիւմիւզ սէրպէսթիյէթին անճագ նըսֆը գատար— սէրպէսթիյէթ վէրիլսէ՝ գըզլարըն քէնտիլէրինի միւտաֆաա միւգթէտիր օլմալըգլարը կէօրիւլէճէկի մուհագգագ տըր. հալ պու քի՝ Ինկիլթէրատա պէօյլէ տէյիլ տիր. Ինկիլիզ գըզլարը մուհաքէմ տէնիլէն աթէշ բարչասը իլէ օնլարըն գէման պիլէ՝ մուհաքէմէ իլէ հարէքէթ իտէրլէր. վէ չօճուգլուգլարընտան պէրի ալտըգլարը թէրպիյէ՝ անլարը քէնտիլէրինի միւտաֆաա իթմէնին եօլընը եօլըիթմիշ օլտըգլարընտան, պիր տէլիգանլը գօլայլըգլա պիր Ինկիլիզ գըզընա միւնասէպէթսիզ պիր թէքլիֆտէ պուլունամազ.

Ինկիլիզ գըզլարընըն թէրպիյէսինին նէթիճէսի օլան պու հալէ՝ պիր տէ գանունըն անլարը ֆէվգէլատէ հըմայէ իթմէքտէ օլտըղընը իլավէ իթմէլիյիզ.

Ֆրանսատա, վէ եախօտ սաիր Էվրոպա մէմլէքէթլէրինտէ պիր գըզա «պէն սէնի ալաճազըմ» տէմէք էհէմմիյէթսիզ պիր շէյ տիր. «լաֆ չուվալա կիրմէզ» տէրլէր. վէ խուսուսիլէ սէվմէք խուսուսընտա ազըզ իլէ օլան վաատլէրի հիւքմի ալմամագ էօթէտէն պէրու ատէթ հիւքմինէ կէչմիշ տիր.

Ֆագաթ Ինկիլթէրատա պէօյլէ տէյիլ տիր. Ինկիլթէրատա [illegible]ֆ չուվալա կիրէր. պիր տէլիգանլընըն պիր գըզա «պէն սէնի ալաճազըմ» տէյիպ, անըն նիշանլըսը օլտըգտան սօնրա՝ պու վաատինտէն սարֆընազար իթմէսի՝ օ տէլիգանլը իչին մէսուլիյէթ կէթիրէճէք պիր շէյ տիր. գըզ՝ —խատասըրը եախըպըրը «պէն սէնի ալաճազըմ» սէօզլէրինէ իսթինատ իտէրէք— թազմինաթ տավասընա գըյամ իտէպիլիր. վէ մահքէմէ տէլիգանլըյը թազմինաթ իթասընա մահքիւմ իտէր.

Իգտիվաճ վաատինտէն խիւլֆ իթմէք (պրէյճ օֆ փրօմիս) տավալարը բէք զարիֆ տիրլէր. Պու տավալարտա գըզլար ֆլէրթինկին պիւթիւն թաֆսիլ թաֆսիլ վագալարընը վէ [illegible]րթինկ միւտտէթինտէ վուգու պուլան հալլէրի պիրէր պիրէր հիքեայէ իտէրլէր. Հէր վաքին իճրասը Ինկիլիզ միլլէթինին պագասընըն իլէ չալըն տըր. վաատինտէն խիւլֆ իթմիշ օլան պիր տէլիգանլը իչին մահքէմէ թարաֆընտան զէվճէ գատար մէրհամէթ եօգ տըր. Էյէր տէլիգանլը հագիգաթէն վաատինի իճրա իթմէմէմիշ իսէ՝ տէհշէթլի պիր թազմինաթա մահքիւմ օլապիլիր. հալթա վաատլէրինի իւֆա իթմէքտէն խիւլֆ իտէն նիչէ տէլիգանլըլարըն մըզտալը քիւլլի թազմինաթ իթմասընա պու թազմինաթը վէրմէմէք իչին՝ իզտիվաճ վէրմէմէք իչին՝ իգտիրահ վարիկտէ պուլունմուշ օլտըգլարը գըզլար իլէ ազտը իլտիվաճ իթմիշլէրի տէ կէօրիւլմիշ տիր.

Կէչէնտէ Թրաշմոնտ հագգընտա կազէթանըզտա նէշր օլունան պէնտլէրտէ Ինկիլթէրատա Թրաշմոնտ օլմատըղը պէյան իտիլմիշ իտի. Պու բէք տօղրու տըր. Ինկիլթէրատա Թրաշմոնտ եօգ տըր. Պիր Ինկիլիզ էվլէնմէկ գայէլընճա զէվճէսինի պէօյլէճէք իգթիզա կէօրիւրսէ պաշգա օլուր. պիր Ինկիլիզ Թրաշմոնտ իսթէմէզ սայար. վէ էսնաֆ ֆամիլեալարընտա չօգ տէֆա պիր գըզըն ճէհէզի էհէվէն գումաշտան եափըլմըշ իքի ֆիստան իլէ պիր կէօմլէքտէն, պիր տուզլու նա մէնտիլտէն, վէ սաիր ատի չամաշըրլարտան զիյատէ տէյիլ տիր. Ինկիլիզլէր էվլէնտիքլէրի զէման «զէվճէ» ալըրլար. յիրա գազանըն, չամաշըր սանտըգըն, վէ սաիրէնին պու մուամէլէտէ հիչ պիր վազիֆէսի եօգ տըր.

Ինկիլթէրատա էվլէնմէք տէնիլէն չէյ բարա գազանտըգտան (վէ կէնճլիկի բարա գազանմագ, վէ սէֆահէթ իլէ չիւրիւթմէքտէն) սօնրա եափըլըր պիր չէյ տէ տէյիլ տիր. Ինկիլթէրատա հէնուզ 22 եաշընտա իքէն նիշանլանմըշ տէլիգանլըլարըն սայըսը խիւզպինէրճէ տիր. Պունլար չօգ տէֆա հալլէրինի պիր ազ իյիլէշտիրիպ էվլէնմէք իչին սէնէլէրճէ սապր իտէրլէր. Իսթիխսալաթլէրի պէր թարաֆ իթմէտիկճէ հալ տէ նէ՛ տէլիգանլը, նէ՛ տէ գըզ պու միւտտէթ զարֆընտա սապրսըզլըգ կէօսթէրմէզլէր. վէ նիհայէթ սապր վէ թահամմիւլ սայէսինտէ 3-4-5 սէնէ սօնրա զէվճ վէ զէվճէ օլուրլար.

Պու հալ պաշգա պիր մէմլէքէթտէ թէճրիւպէ իթմէնիզ, վէ պիր գըզ իլէ պիր տէլիգանլըյը —Ինկիլթէրատա օլտըղը գատար սէրպէսթիյէթ իլէ— պէօյլէ 3-4-5 սէնէ նիշանլը պրագըրսանըզ եա պիր ֆէնալըգ հասըլ օլուր, վէ եախօտ տէլիգանլընըն վէրէմ, վէ գըզըն տա սինիր խաստալըգընա միւպթէլա օլտուգլարընը կէօրիւրսիւնիւզ. ֆագաթ Ինկիլթէրատա պէօյլէ տէյիլ տիր. Ինկիլիզ ախլէագը պու հալին սէնէլէրճէ թէհլիքէսիզ սուրէթթէ տէվամ իտէպիլմէսինէ միւսաիտ տիր.

Հագիգաթ. պիր տէֆա տիւշիւնիւրմիւսինիզ օ 22 եաշընտա տէլիգանլըըն չալըշըպ քի տիւնեատա քէնտիսինի սաֆ պիր մուհապպէթ ճան ու կէօնիւլտէն սէվէն պիր գըզ պուլունտուղընը պիլիր տէ, անըն զէվճի օլաճագ, պիր ֆամիլեա թէշքիլ իտէպիլմէք հալէ վասըլ օլմագ ղայէթ իտիր. պէօյլէ մուգատտէս պիր արզու վէ իւմիտ իլէ չալըշմագտա պաշգա պիր չէվգ, վէ պաշգա պիր լազզէթ եօգ մըտըր.

ՍԷՅԵԱՀ ՍԹԱՆԼԷՅ

Մ. Սթանլէյին Մըրըր Նուգգարը թարաֆընտան վէրիլէն զիյաֆէթտէ քէնտիսինին Աֆրիգատա իթթիխազ իթտիկի հարաքէթինտէն տօլայը չէօյլէ տէ թէպրիքէ զիմմէթ իթմիշ տիր.

Աֆրիգա տախիլինտէ մուխաթարատա պուլունան Էմին բաշանըն իմտատընա կիտտուպ կիթմէյէճէկի սիւալ օլունտըգտա, «Ինկիլիզլէր բէք չօգ լաֆ վէ կիւզաֆ իտէրլէր իսէ տէ, պունըն էհէմմիյէթի եօգ տըր. մամաֆիհի իճապ իտէն բարալը պուլունտուրուլուր իսէ, հալտէ պէն տախի՝ ազիմէթ իտէրիմ տէմիշ իտիմ. Ագչէնին իթ տաիֆը օլունտուղը՝ Ամէրիգատա պուլունտուղըմ զէման թէլէկրաֆ իլէ իխպար օլունմուշ տըր. հէման իլք վափօրա բաքիպէն ազիմէթ, վէ միւթէատտիտ եօլլար թէքլիֆ օլունտուգտա Գոնկօ եօլընը ինթիխապ իթտիմ. Էմին բաշայա միւհիմմաթ էթմիւշթիրմէքլէ իթթիֆա օլունմասը վէ եախօտ քէնտիսինին պըրագ կէթիրիլմէսի մի լազըմ կէլէճէյի թէֆէքքիւր օլունտու. Միւհիմմաթ իրսալի սէնէվի պիր վազիֆէ հիւքմինէ կիրէճէք իտի. քէնտիսինին ասքէրի իչին պէհէր թիւֆէնկէ սէնէվի 100 խարթուճ կէօնտէրիլտիկի հալտէ եալընըզ պունտան տօլայը սէնէվի 5000 լիրա սարֆ օլունմագ լազըմ կէլիր, միւհիմմաթ գաֆիլէսի պիր սէնէտէ ազիմէթ վէ պիր սէնէտէ ավտէթ իտէճէք իտի. պու սուրէթթէ միւհիմմաթ իրսալի իչին 20,000 լիրա սարֆը լազըմ կէլէճէք օլուպ, Մըրըր հիւքիւմէթի եալընըզ 10,000 լիրա վէրմիշ իտի.

«Գոնկօտա պիր չօգ միւշքիւլաթա տիւչար, վէ Թիպօ Թիպ կիպի պիր հայտուտըն մուավէնէթինէ միւրաճաաթա մէճպուր օլտում. Էմին բաշա իլէ պիրլէշտիկիմիզտէ իւչ թէքլիֆտէ պուլունտում. էվվէլա, քէնտիսինին Մըրըրա կէօթիւրիլմէսի, վէ սանիէն, 1500 լիրա մաաշ վէ 12000 լիրա թախսիսաթ իլէ Վատի իւլ Այն միւտիւրիյէթինտէ իպգասը, վէ սալիսէն Աֆրիգատա տիկէր պիր էյալէթին միւտիւրիյէթինի թէքլիֆ իթմիշ իտիմ. Էմին բաշա միւթալաա իչին վագըթ թալէպ իթմիշ իտի.

«Պէն կէրիտէ գալան արգատաշլարըմը թօփլամագ իւզրէ ազիմէթ իտուպ, ավտէթիմտէ Էմին բաշանըն ասքէր թարաֆընտան հապս իտիլմիշ օլտուգընը վէ թահթը խարէճինտէ էյալէթ վէ ասքէր վէ մէմուր գալմատըգընը կէօրտիւմ.

«Կէրէք պէնի վէ կէրէք Էմին բաշայը ֆէնա իտուպ Խարթում էմիրինէ խիտմէթ իչին պազը միւթալաաթտա պուլունտուգլարը հէրկէս իտէրէք տէֆտէրլէ մէօհլէթ վէրտիքտէն սօնրա, միւհիմմաթը մաճվիլ իլէ բուճաթ իտէճէկիմի պէյան էյլէտիմ. պինաէնալէյհ Էմին բաշա՝ պիրախէրէ պէնիմ իլէ կիթմէկէ մուվաֆագաթ իթտի. 600 գատար ատամլարընտան եալընըզ պիրի քէնտիսի իլէ պէրապէր կէլտի վէ իխրազ սաատա գաթ իթտի. Տիքէրլէրի Վատի իւլ Այնտա գալմըշլար տըր. Նէ՛ չարէ քի Էմին բաշա պին տիւրլիւ մուխաթարատան խալաս օլունտուգտան սօնրա պիր գազա իլէ քէլֆսիզ օլտու.

«Հէր չէյ մուլահազըն խաթէսինի կիպի օլուպ Աֆրիգատա սէյահաթըմ տախի Ճէնապը Հագգըն ամ[illegible] վէ ինայէթի սայէսինտէ իճրա օլունապիլմիշ տիր.»

ԷԹՆՕԿՐԱՖԻ

Մուալլիմ Անգրէասեան Երուանդ էֆէնտի թարաֆընտան Պաղչէճիգ մէքթէպինտէ խըտտ օլունան վէ կազէթամըզըն 1381 նօմէրօլու նիւսխասընտէ տէրճ իտիլէն «Էթնօկրաֆի» մէգալէսինին Չնձի[?] գըսմընըն տէվամ վէ խիթամը տըր.

Բ. ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

(Շար. և վերջ)

Մելանեզիացիք չատ մօտ են Բաբուաստանի աշխարհագրական դիրքով, այս պատճառաւ իրարու հետ խառնուած են. Բաբուին պէս մեջքը և փորը կը ծածկեն միայն Մելանեզիացիք. կը կտեն իրենց մարմինն, գիտէք արդէն թէ ինչ ըսել է կտուծ. Սոյա բնակարանները չատ խեղճ են մանաւանդ Նոր-Կալեդոնիոյ մէջ. Չը մոռնանք ըսելու թէ Ֆրանսացիք աւելի գրաւած են այս կղզին որ ամայի անպտուղ երկիր մ'է. Տովերու երեք բնակելով հանդերձ Նաւարկութեան մասին բոլորովին տղայ են, բաւական աղէկ հողէ ամաններ կը շինեն, և այս մասին կը գերազանցեն իրենց դրացիները. Ովկիանեան ժողովրդոց ամենամեծ մեկ նախատինքն է տղայոց, հիւանդաց և ծերոց սպանութիւնն, ամէն բեռ եղող մարդ ինչպէս տղայ, հիւանդ, ծեր չատ քիչ կ'ապրին անոնց մէջ. Տեղը և այս տեսակ մահուան պատրաստ են. տեսէք, ծերին սպանութիւնն ի՞նչպէս տեղի կ'ունենայ Ֆիճի կղզւոյ մէջ. այն մարդն՝ որ ժամ մը վերջը պիտի սպաննուի՝ ուրախ զուարթ իւր ձեռքով կը փորէ իւր փոսը, որպէս թէ բարոյական գործ մը կը կատարէ. չատ տեղեր ալ ծերն ծառին վրա կը հանեն, բազմութիւնն սարսափելի երգեր երգելով «պտուղն հասունցաւ» կը գոչէ, կը վազէ ծառին վրայ ուրկէց մեկ կողմէն կ'իջնէ ծերն մահուան պատրաստ. Աւելի գարշելի բան մը պիտի պատմեմ. մարդակերութիւնն այս կղզեաց մէջ մեծ ախտ մ'է մանաւանդ Ֆիճի կղզեաց մէջ գերի բռնուած մարդիկն կ'ուտեն. եթէ գերի չը կենայ որու որ հանդիպին. աղէկ կտորներն բնականաբար պետերուն կը պահեն. Մարդկային միսն խնջոյից մէջ առաջին միսն է, ստաւականք յաճախ զոհ կ'ըլլային այս բանին համար և

298

ԳՐՃԸԼ ՎԱՍԻՅԷԹՆԱՄԷ

ՄՈՒԷԼԼԻՖԻ

ՔՍԱՎԻԷ ՏԸ ՄՕՆԹԷՓԷՆ

ՄՈՒԹԷՐՃԻՄԻ

ՏԻԳՐԱՆ ԱԳԱՄԵԱՆ

Բու իքի տէլիգանլըլար տէրհալ պիրլէշիպ խանէյէ կիրտիլէր, օրատա Բօլ՝ փէտէրի Րէյմօն Ֆրօմանթալըն էվտէ պուլունմատըղընըն սէպէպինի պէյան իթտի.

Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս՝ տիւշիւնճէլի պիր հալ քէսպ իթմիշ օլան տօսթունըն սիմասընտա վէ հալ ու թավրընտա պիր թէլաշսըզլըգ ազիմ հուսուլէ կէլտիկինի միւշահէտէ իտուպ, լաքին պունըն սէպէպինի անլամազ հիչ մէրագ իթմէտի.

Բօլ վէ Ֆապիէն իքիսի տէ, աչըգ ու սէվտալարընը կիզլի սագլայըպ, պունլարըն՝ այնը պիր գարըյա ալագա իթմիշ օլտուգլարընը խաթըր ու խայալլէրինտէն պիլէ կէչիրմէտիքլէրի տէրքեար իտի.

Հալ պու քի Բօլ՝ Ֆապիէնին կէլմէսիյլէ քէյֆիյէթիւ մէմնուն օլտու վէ եախօտ տահա տօղրուսը պիր ազ տէֆը իթտի. Բու իքի տէլիգանլը՝ ճումա ագշամը քիւչիւք պալէյէտէ ազաճլարըն ալթընտա օթուրուպ գօնուշտըլար, վէ Նրթէսի կիւնիւ էթրաֆ գըրլարտա ուզուն պիր սէյրան իճրա իթմէյէ գարար վէրտիլէր.

Բու սէյրան վէ Թէֆէրրիւճ ճումա էրթէսի կիւնիւ վուգու պուլտու, հէր ճիհէթճէ բէք կիւզէլ կէչտի.

Իքի ահպապ տէլիգանլըլար՝ Մարն ըրմագընըն էթրաֆընը եայա տօլաշտըգտան սօնրա ագշամ սաաթ տէօրթ բաստէլէրինտէ էվէ ավտէթ իթտիլէր.

Բօլ.— Նարըն բագար տըր . . . նա՞սըլ վագթ կէչիրէճէյիզ.

Ֆապիէն.— Պէն պալըգ ավլընա չըգալըմ տէրիմ . . .

Բօլ.— Բէք էյի, էօյլէ օլսուն, պալըգ ավլընա չըգալըմ . . .

Ֆապիէն.— Պալըգճըլըգ հօճան օլան Լա Ֆուրնի պիզիմլէ պիրլիքտէ պուլու՞նմագըմըզ . . . Օ պէրապէր օլսա էլվիրիգ պօլ կէրի տէօնմէյէճէկիմիզ չիւպհէ եօգ տըր.

Բօլ.— Օնտան գօլայ նէ՞ վար . . . մէրգումը մութլագա ազաճ սալլարընըն իւզէրինտէ պուլուրըզ . . . պիզիմլէ պէրապէր կէլմէսինի սէօյլէրիզ . . . բէրիշան տըր ամմա էյի պիր չօճուգ տըր վէ ըրմագտա էյի եէրլէրի պիլիր.

Գունը սէօյլէտիքէ Բօլ վէ Ֆապիէն՝ ըրմագըն եէտաքէ չէքմէզ մախսուս օլան ըըխթըրմա սալը քէրիսթէ սալլարընա տօղրու կիթտիլէր.

Րէյմօն Ֆրօմանթալըն օղլու՝ թախմինինտէ հիչ եանըլմամըշ իտի.

Օրատա էն էվվէլ Լա Ֆուրնիի կէօրտիւլէր.

Ֆէյլէսօֆ պալըգ ավճըսը՝ պիր չարգի մէրըլլօտանարագ օլթամընը սույա աթըպ տուրմագտա պուլունըյօր իտի.

Մէրգումըն չօգի սէօյլէմէսինտէն անլաշըլտըղընա կէօրէ, օլթայա պալըգ թութուլմամըշ, օ վագթ հիչ չարգիյէ, նազմէյէ պաշլամազ, ինսան՝ անըլա էյլէնիր վէ օլթասընա պալըգ պաշգա պիր շէյ պագմազ իտի.

Ֆապիէն մէրգումը չաղըրտը.

Լա Ֆուրն՝ իւչ սըչրայըշտա բըլթըրմասը եօգարը չըգըպ.— Սապահլար խայր օլսուն, միւսիւ տը Շաթըլիւքս . . . սապահլար խայր օլսուն, միւսիւ Բօլ . . . Մ. Ֆրօմանթալըն խանէսինտէ եագլըգա կէլմիշինիզ, տէյի՞լ մի, միւսիւ Ֆապիէն.

Ֆապիէն.— Էվէթ, ազիզիմ. սիզէ պիր շէյ սիւալ իթմէյէ կէլտիք, եարըն պալըգ ավլընա կիտիյօ՞րմիսինիզ.

Լա Ֆուրն.— Մաալէսէֆ, միւսիւ Ֆապիէն . . . Սաաթ գաչտա՞ պուլունմագ.

Ֆապիէն.— Շաֆագ վագթինտէ.

Լա Ֆուրն.— Նէ՞րէտէ.

Բօլ.— Պիզիմ էվտէ.

Լա Ֆուրն.— Բէք էյի . . . պէրապէր եէմ ալաճագսընըզ, տէյի՞լ մի, միւսիւ Բօլ . . .

Բօլ.— Հէր նէ լազըմ իսէ ալաճազըմ . . .

Լա Ֆուրն.— Պէն թամ վագթինտէ կէլիրիմ . . . Շիմտի կիտէյիմ թագըմլարըմը թօփլայըմ վէ պիր ազ չէյ եէյիմ . . . զիրա իչէրիմ չըն չըն էօթիյօր . . .

—տէտիքտէ, իւչ տէլիգանլը էսքիքլէրինտէն միւֆարէգաթ իթտիլէր.

Լա Ֆուրն՝ ատա լօգանթասընըն եօլընը թութուպ քէնտի քէնտինէ.— Է ճանըմ, պու օլմազ շէյ տիր . . . Մ. տը Շաթըլիւքսին տօսթու պուլունան Մ. Բօլ Ֆրօմանթալըն պապասը պիր խաֆիյէ տիր հէ՞ . . . պունըն իմքեանը եօգ տըր, հիչ օլամազ շէյ տիր . . . պէն պունա ասլա ինանմամ . . . —տիյօր իտի.

Էրթէսի սապահ էրքէնտէն իւչիւ տէ ույանմըշ գալգմըշլար իտի.

Բօլըն սանտալընտա, էյլէնթիյէ վէ պալըգ ավլընա միւթէալլիգ հէր շէյ մէվճուտ օլուպ, հաթթա «Թէրազի» թապիր օլունան պիր նէվի քիւչիւք աղլարտան տա օն ատէտ գատար վար իտի.

Բու քիւչիւք աղլար՝ Թէրազի կէօզիւ չէքլինտէ օլուպ, աղըն էթրաֆընտա պիր մատէն չէնպէր կէչիրիլմիշ օլտուղը հալտէ ըստագօզ թութմալը մախսուս պուլունմագտա իտիլէր.

Մարն ըրմագընտա պու լէզզէթլի պէօճէկլէրտէն բէք չօգ պուլունտուղընտան, Բօլ՝ ագշամ թաամը իչին էրլիճէ ըստագօզ թութմագը խաթըր խուլյա իտի.

Ըրմագըն ագընթըսընա գարշը եօգարը տօղրու չըգըլըպ Պրէթէյլ քէօփրիւսինին էօթէսինտէ գատար կիտիլտիքտէն սօնրա, Լա Ֆուրն՝ օրատա քէնտիսինճէ բէք միւնասիպ պիր «ըըլըգ[?]» պուլտու.

Սանտալ օրատա պաղլանըպ, մէրգում ուստա պալըգ ավճըը՝ օլթա աթմաղա պաշլատը.

Հագիգաթէն եէր բէք միւնասիպ օլուպ, պէրէքէթլի պիր ավճըլըգ իճրա օլունտու.

Սաաթ իւչ բաստէլէրինտէ էվէ ավտէթ օլունարագ, պէրապէր պիր խայլի Թավլալըգ[?] վէ բլաքիւլիք պալըգ վէ իւրինճ ալթմըշ ատէտ ըստագօզ կէթիրիլտի.

Ֆրէտէլի լիմանընտա պէօյլէ պիր կիւզէլ վէ պէրէքէթլի ավճըլըգ սէլէպիյէ Բօլ՝ Բըրթի Գաստէլ գօնաղընտա սիւթիւն կիւն ատամ օլուպ օլմատըղընը հիչ խաթըրլամազ իտի.

Լա Ֆուրն իքի ահպապ տէլիգանլըլարըլա պէրապէր թաամ իթմէյէ տավէթ օլունուպ, պատէթթաամ ագշամ սաաթ օն բաստէլէրինտէ, օ կիւնքի կէչիրտիկի վագթտան ղայէթ մէմնուն վէ մէսրուր օլարագ հալտէ խանէյէտէն միւֆարէգաթ իթտի.

(Տէվամը)

անգղիական կառավարութիւնն խիստ միջոցներու դիմեց Ֆիճի կղզեաց մէջ մարդակերութիւնն արգիլելու համար. Եթէ ծովային մրրիկ մը պատճառաւ մարդիկ ինչային կղզւոյն ափունքը, ամէն ուրեք թմբուկ կը զարնուէր և կղզւոյն բնակիչք ճաշի կը հրաւիրուէին. Արք կուտէին իրենց կիներն երբ տրտունջի պատճառ ունենային. Քարոզիչ մը կըսէ թէ ծերունի պետ մը կը պարծենար իւր կենաց մէջ 900 մարդ կերած ըլլալուն համար. Բաւական զուարճալի բան մ'ըսեմ ձեզ, Մելանեզիացիք շատ կարևորութիւն չեն տար Սպիտակաց մսին, կը կարծեն թէ մեր արիւնն աղած է և աղ բնաւ չեն սիրեր. այս պատճառաւ Եւրոպացի քարոզիչք դիւրաւ մուտ կը գործեն այդ կղզեաց մէջ. Կարևոր բան մը չի գիտցուիր Մելանեզիացւոց կրօնքին վրայ, թէեւ ծանօթ կողմն հետաքրքրական է. Նախ բսենք թէ Աստուծոյ գաղափարն շատ հզօր է Մելանեզիացւոց մէջ, գիտէք ան չէ չտ թէ ի՞նչ էր Աստուծն զոր արդէն բացատրեցի. Շատ կղզեաց մէջ ասողերն օդային ոգիներ կը համարուին որք կը թռչտին երկնից մէջ. Ծովային ոգեաց ամենէն մեծն էր շանաձկան ոգին. Այս խեղճ բնիկներն իրենց աստուածներն կ'ըսորեն նաեւ անասնոց մէջէն, օձ, շուն, առնէտ, կրիայ աստուածներ են, և Ֆիճի կղզեաց մէջ մանուկներ եւս կը նուիրէին օձաձկան. Ցուներու մէջ ունին փոքրիկ աստուածներ զորս կը յարգեն իբրեւ Աերաժի որք կը կոչուին Քուէլէ. Գիտէ՞ք այս Քուժարներն ի՞նչպէս կը շինեն, մեռելոց գանկերը կ'առնեն և անոնց փոշիներէն պատկերիկներ կը ձևեն.

Նոր—Հիպրիտեան կղզեաց բնիկք կը կարծեն թէ Եւրոպացիք մեռելոց ուրուականներ են. Կ'ըսեն նաև թէ առաջին մարդն կին մ'եղաւ և թէ չորս թևաւորով կը քալէին մարդիկ, միայն խոզն կանգուն կը քալէր, միւս անասունք նախանձեցան խոզին երկոտանի ըլլալուն վրայ և հրաւիրեցին մողէզն որ ցատկեց խոզին կռնակին վրայ և հակեցուց զան իւր առջեւ թաթերուն վրայ. Այն ատենէն ի վեր խոզն չորքոտանի եղաւ և մարդն երկոտանի. Իմացա՞ք թէ ի՞նչպէս մողէզն բարեկամ է մարդուն. Տեսէ՛ք ո՞րքան զարմանալի է Ֆիճի կղզեաց Նուէնֆ աստուածը, կէս մը քարաժայռ է, կիսովին օձ, քարայրի մը մէջ կը բնակի և միշտ անօթի է, չ'յագենար մարդոց նուէրներէն, աշխարհն կրնակի ոսկրին վրայ վերցուցած է, և երբ մէկ կողմէն միւս կողմ դառնայ երկրաշարժ տեղի կ'ունենայ. Իւր երկու ոտքէ իրմէն ապստամբելով չըհեռել մը հանեց ու-կեց աշխարհ ծովամոյն եղաւ և փոքրիկ թռչուն մը միայն արտասուեց աւերեալ աշխարհին վրայ. Ֆիճի կղզեցիք լուսինն և առնէտն կռուին կը պատմեն. օր մը լուսինն կամեցաւ որ մարդն առ ժամանակ մի աներևոյթ լինի՝ վերջէն նորէն երեւելու համար. սակայն առնէտն չուզեց հաւանիլ, վասն զի մարդ այս կերպով անմահ պիտի լինէր, և աղաչակեց. թո՛ղ մեռնի մարդն, ինչպէս կը մեռնին առնէտներն. Ահա՛ ասոնք են Մելանեզիացւոց բարքն, սովորութիւնքն և կրօնն, որոց վրայ համառօտ տեղեկութիւններ տուի ձեզ.

Այժմ թողունք պահ մը Ովկիանիոյ քարտէսն և անցնինք ի հարաւային Ափրիկէ՝ խօսելու համար Պօշիմանաց վրայ. Սոքա կ'ապրին հարաւային Ափրիկէ Քալահարի անապատաց մէջ, տգեղ, յոռի, աղտեղի, հասակը 1 մէթր 40 սանթիմէթր. Բացօթեայ կը նընջեն, արմատներ կ'ուտեն. Հոլանտացիք ԺԶ. դարու մէջ առաջին անգամ հանդիպեցան այս ցեղերուն, և կոչեցին Պուշման, Պօշման, որ կը նշանակէ մացառի կամ անտառաց մարդ. Թէև քաղցրաբարոյ են օտարականաց համար, այլ բնաւ Քրիստոնեայ չեն ըլլար. Կեդրոնական Ափրիկէի խափշիկ ցեղերէն բաւական կը տարբերի. Նախ մորթին գոյնով որ դեղնորակ մոխրագոյն է, գանկն խոշոր և երկայն, քիթն վերջին աստիճան լայն և բոլորովին տափակ, աչքերն իրարմէ հեռի են, շրթունքն վեր սոթտած, ծամերքն դուրս տնկուած. կանայք նշանաւոր են իրենց ոտվարին չափազանց ուռենալովը, այս բանին պատճառն է իւղային մասանց առատութիւնն, ինչպէս ուղտին կուտկինը. Կը թափառին Օրանժ գետին ափունքը և Քալահարի անապատին մէջ. Հաստատուն բնակութիւն չունին, մացառաց մէջ տեսակ մը բոյն կը շինեն. Մոֆֆա ուղեւորն կ'ըսէ թէ, բնաւ չես ըսեր թէ մարդոց բնակարաններ են, խառնող մը կը բանան, ամէնքը մէկտեղ մէջը կը մտնեն ճիւղերով ծածկուած. Սարսափելի որկրամոլ են, մէկ անգամուն մեծ քանակութեամբ կուլ կուտան անոնք. Ներ. գինով է, կը ծխէ տեսակ մը կանեփ որոյ մուխն եւս կը կլնէ, ամէն բան կուտէ առանց յափրանալու, միջատ, որդ, մալախ, օձիկ, փորոտիք. Բնաւ մարդակեր չէ, թէև ինքն զոհ կը լինի իւր դրացի Կափրացւոյն. Աղեղ ունի հաստ փայտէ շինած մէկ մէտր երկայն, ծայրը կանցունէ թունաւորեալ սուր ոսկր մը որպէս զի վէրքն մահացու լինի. Տգլամիտ է և ամէն բանի հետաքրքիր. երկու կառք տեսած ատեն կըսէ թէ մեծը պզտիկին զաւակն է, Դն եւ-- միայն կը հաշուէ, Դն և Դ-ն կըսէ, այս է միայն իւր հաշիւն, ոչ արժեստ ունի, ոչ գրագրութի. «անասունք ստեղծուած են, կըսէ, զմեզ կերակրելու համար, ոչ թէ մեք ստեղծուած ենք զանոնք գարմանելու համար». Պօշմանք օրհնած ջուր մ'ունին որով նոր ամուսիններն՝ վտանգէ ազատ կը պահուին. Պէտք է գիտնալ թէ բաւական բազմաթիւ են Պօշմանք և կ'երկարաձգին մինչեւ ի հիւսիսային Ափրիկէ.

Մանաւանդ յոյժ մերձաւոր են Հոթէնթօթական ցեղին և կըսեն թէ միեւնոյն ծակէն ծնած են. Ս. հետաքրքրական երեւոյթն կը տեսնենք Պօշմաններուն վրայ, այսինքն անոնց ատերն ու երեսն շուտով կը խորշոմին, 15 տարեկան տղայ մը կսկսի խորշոմիլ, ոչ թէ միայն երեսով, այլ ծունկերն, անութներն և փորն այլ. Պօշմանն որսի համար ամենամեծ ճարտարութիւն ունի, ուստի Հոթէնթացիք և Եւրոպացիք յաճախ կը գործածեն զնա իբրեւ գամփռ. Ջայլամի մորթն կը հագնի և այնքան կը նմանի այս վայրենի թռչնոյն որ մինչեւ անոր բնակարանն կերթայ և յանկարծ կը բռնէ զանոնք. Բնաւ չը լուացուիր, ձեռաց և երեսի աղտերն ինքնին իյնալու են անոնց վրայէն, գետակէ մ'անցած պահուն միայն ջուրը կը մտնէ. Ուշադրութեան ըրէք սա գաղափարին թէ մաքրութիւնն քաղաքակրթութեան զարգացման աստիճանին համեմատ է, և բաղդատաբար ստորին ցեղերն անմաքրութեան մասին զիրար կը գերազանցեն. Մարդ չը ճանչելով իւր անձնական արժանիքն և անհատականութեան զգացումն անմաքուր կը մնայ. Պօշմանք բազմակին են, ընտանեկան փոքրիկ ջոկերով կապրին. Պօշմանք ճարտարութիւն մ'այլ ունին, գունաւոր կաւերով անասնոց պատկերն կը շինեն քարայրից և ժայռերու արտաքին երեսին վրայ, և կը տեսնէք որ նմանութիւնն կամ նմանցունեն յայտնի մէկ նկարագիրըն է անքաղաքակիրթ ցեղից. Պօշմանք վերջին աստիճան աւերղապաշտ են, կը հաւատան բազմաթիւ ոգիներու, իրենց գօտիէն վար կը կախեն երեք ոտք երկայնութիւն ունեցող տեսակ մը տախտակ իբրեւ թժանք ճանապարհի չար հանդիպմանց. Կը հաւատան թէ երկրի խորը կը բնակի արու և էգ Աստուած մը. Երբ պատերազմի երթան, մեծ պարեր կը կազմեն ի պատիւ Աստուածոց. Կը պաշտեն նաև մեծ Աստուած մը Թու--չէ անուն որ ունի կարմիր մարմին և մեծ գլուխ, հաւանականաբար լուսինն է այս. Եթէ Պօշման մը մեռնի, իւր բոլոր ունեցածը կայրեն գերեզմանին վրայ, և երկու կամ երեք տարիէն վերջ միայն կը մօտենան հոն. Ինչպէս Աւստրալիացւոց մէջ տեսանք, մահին մէկ ոսկրն փրցնելն կայ նաեւ Պօշմանաց մէջ.

Երուանդ Տ. Անդրէասեան

ՄԻՒԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Առլըէ վէ Մէզահիպ Նէզարէթի մւսթէշարը Վահան էֆ. հազրէթլէրի խասթա պուլընըպ մազամը մէմուրիյէթինէ կէլէմէմէքտէ տիր.

—Պիր գաչ կիւն տիւզիւյէ Զանգ Գալէ պօղազընտա չիտտէթլէ էսէն բիւզկեարտան տոլայը թիւճճար սէֆինէլէրի տէմիր ահմայըպ սանտալլար վասըթասըյլա բասաբօրթլարընը գայտ իթտիրմէք իսթէմիշլէր իսէ տէ, պու սանտալլար պաթմաղ թէհլիքէսինէ տիւչար օլտըղլարընտան, չարնաչար մէզքիւր սէֆինէլէրին պազըր՝ Կէլիպօլու, վէ պազըրը Լաբսէքի գարանթինախանէլէրինէ բասաբօրթլարընը գայտ իթտիրիպ, պունլարտան պիր թագըմը՝ եինէ բասաբօրթլարընը գայտ իթտիրմէք իւզրէ Տէրսաատէթէ Լիման տաիրէսինէ միւրաճաաթ իթտիրլէրինտէ, գարտանլարտան օնար լիրա ճէզա Նագտի ալընմըշ, վէ յագըն Չանագ Գալէտէ տէնիզին սէրթլիկի իչին բասաբօրթլարըն՝ պալէատէ գիքը օլընան սուրէթտէ գայտ օլընտըղը մուախխէրէն թէհագգուգ իթտիքտէ, ալընան ճէզա Նագտիլէր գարտանլարա կէրի վէրիլմիչ օլտըղը Գու-Բու-Բի--Բըլի. մաւլթէզէքիւր եազըբ, պու միւնասէպէթլէ եսկի ուսուլէ թէվֆիգէն թիւճճար սէֆինէլէրինին բասաբօրթլարընը Կէլիպօլու վէ եախօտ Լաբսէքի գարանթինախանէլէրինտէ գայտ օլընմասը՝ տահա միւնասիպ վէ տահա սուհուլէթլի օլաճաղընը պէյան իթմիչ իրլէր.

—Իզմիրտէ Գասապա տէմիր եօլըըն Աղհիսար գօլ՝ էվվէլճէ եազըլըըղ վէճհլէ կէչէն հաֆթա իխթամ պուլըրպ, իչպու 80 քիլօմէթրոլըղ գօլ Գարաաղաճ, Սարգանըը, Միխալիճ, Գըրըչլար վէ Գարաճըը նամ մահալլէրտէն միւրուր իթմէքտէ, վէ Աղհիսարտա 35,000 նուֆուս էհալի պուլընըպ, օրատա պաչլըճա բազարը թիճարէթի իճրա օլընմագտա տըր.

—Թօբ Գաբու սէրայը տախիլինտէ աթիգ հարպիյէ անպարը նամ մահալտէ պուլընան ասարը աթիգա վէ էսլիհէի գատիմէնին թէտգիգինէ մէմուր գօմիսիօնին կէօյա օրատա տուվար իչինտէ պիր գաբու պուլուպ աչըրգտա պիր տաիրէ չըգըրը, վէ պու տաիրէտէ Պիզանթիօ իմբէրաթօրը Գօնսթանթին Բալէոլօկըն պիր չօգ սիլահ վէ ասարը աթիգասը գուհուր իթտիկի՝ Լէվ--Բոսան Նազլէն կէչէն կիւնքի Նիւսխէմիզտէ եազըլմըշ իսէ տէ, թահգիգաթը ախիրէյէ կէօրէ, պունըն ասըլ օլմայըպ, Մէզքիւր հարպիյէ անպարընըն միւտիրի գայմագամ Իպրահիմ պէյին վէֆաթըյլա եէրինէ թային օլընան գայմագամ հիտայէթ պէյ՝ անպարըն մէվճուտընը պիր գօմիսիօն միւվաճհէսինտէ թէսլիմ ալմաղը արզու իթմիչ, վէ պու արզու մուճիպինճէ Թօբգաբու թարաֆընտան նասպ օլընան գօմիսիօն՝ անպար մէվճուտընը տէֆթէրէ գայտ իթմիչ, վէ իշթէ քէյֆիյէթ պունտան իպարէթ պուլընմըշ տըր.

—Շգօտրատա ճիզվիթ բաբազը Ճէնարօյը գաթլ իտէն չօպան Մուրթազա, Ապտուլլահ տուլհասան, Ֆազլը վէ Սէլիմին 2նճի մահքէմէի սալը կիւնիւ Տէրսաատէթ մահքէմէի ճինայէթինտէ րուխէթ օլընըպ, պիր չահիտին օլ թարաֆտան կէլմէսինէ պէքլէմէք լիւզումընա մէպնի խիթամ պուլամայարագ 3րնճի մուհաքէմէ՝ կէլէճէք ճումաա էրթէսինէ թաալիգ օլընմըշ տըր.

—Գարատէնիզտէ Րիզէյէ գատար օլան իսքէլէլէրէ չըգարըլմագ իւզրէ տիւն Լօ--Բֆէյէ նամ թէրսանէ վաբօրըյա, ասքէրլիք միւտտէթլէրի խիթամ պուլմուշ պիր մըգտար իսթիպտալ ասքէրի իրսալ օլընմըշ տըր.

—Պէյրութտա նէշր օլընան պազը Արապճա կազէթալար՝ թէնպիհը վազը խիլաֆընտա օլարագ տինճէ պահսլար նէշր իթմէքտէ օլտըգլարընտան, պու պապտա Տէրսաատէթ Թիւրքճէ կազէթալարը՝ Մաթպուաթ իտարէի պէհիյէսինին նազարը տիգգաթընը ճէլպ իտիյօրլար.

—Ճէպէլը Լիպնան մութասարրըֆը Վասա բաշա հազրէթլէրի կէչէնտէ գօնագընտա պիր զիյաֆէթ քիշիտէ իտուպ, Պէյրութ վալիսի Ազիզ բաշա հազրէթլէրի իլէ գօնսօլօսլար հազըր պուլընմըշ, վէ պաստէ թաամ պիր սուարէ տանսանթ վուգու պուլմըշ տըր.

—Գուտէմաի էմեքտարանը հազրէթը Բատիշահիտէն էքմէքճի պաշը Սալիհ էֆ. կէչէն կիւն վէֆաթ իթմիշ տիր.

—Սիվաս չէհրինտէ պու քէրրէ պիրէր ԴՀ ԼԴ գալպ ագչէ սիքէն տէօրթ էչխաս թէվգիֆ օլընըպ, չիմտի տախի ասըլ գալպազանլար թէհարրի խուլընմագտա օլտըղընը Սիվ-- կազէթասը եազըյօր.

—Իրան Շահը՝ Իզմիր վալիսի Խալիլ Րիֆաթ բաշա հազրէթլէրինէ Շիր ու Խուրշիտ նիշանընըն կրան գօրտօն րիւթպէսինի իհտա իթմիշ տիր.

—Օսմանլը Պանգասընըն Գօնեա չիւպէսի միւտիրը սապըգը Մ. Ա. Քէօն իլէ մէզքիւր պանգա միւտիրիյէթ թէհասուխ իտէն վէ պիրինճի մուհաքէմէի հօլանտա սէֆարէթի թէրճէմանընըն նամըզաճըրը սէպէպիյլէ թէէխխուր իտիլէն տավա՝ կէլէճէք բազար էրթէսի կիւնիւ Պիրինճի Մահքէմէի Թիճարէթտէ րույէթ օլընաճագ տըր.

—Նաֆիա նէզարէթի միւհէնտիսլէրինտէն Մ. Եօժէն Պրիօ տիւն սապահ վէֆաթ իթմիշ տիր.

—Ցունվարըն 15/27ինճի կիւնիւ Իսքիւպտէ Աւսթրիա գօնսօլօսխանէսինին բէսմը քիւշատը իճրա օլընըպ, սէրքիւզօրօս Անտրէա Լօկօրէցցի Աւսթրիա պայրաղընը տուվա օգուտուգտան սօնրա մէզքիւր պայրագ գօնսօլօսխանէ իւզէրինէ չէքիլմիշ, վէ իչպու րէսմէ մէմուրինը Օսմանիյէ վէ Աւսթրիա վէ Ալէման միւմէյյիզլէրանը հազըր պուլընմըշ, վէ գօնսօլօս Մ. Շմիւքէր թարաֆընտան հուզզարա իճրայի թաազիմաթ օլընմըշ տըր.

—Պազը սէպէպլէրտէն տօլայը էվվէլճէ իչտէն էլ չէքտիրիլէն Սըարթա մէճլիսը իտարէսի ազասընտան Աճմէտ, վէ մէճլիսը մէզքիւր պաշքեաթիպի Սիւլէյման Սամի վէ մուհասէպէ պաշքեաթիպի Խամայիլ էֆ..լէրին գապահաթսըզլըգլարը թէպէյյուն իտուպ եէնիտէն մէմուրիյէթլէրինէ իատա օլընմագլարընա Գօնեա վալիսի էմր պույուրմըշ տըր.

ՍԱԹԼԸԳ ԱՐՍԱ

Գատը գարիյէսինտէ Խալիտ աղա ճատտէսինտէ Մրըրըլը օղլու արսասընըն բարչա բարչա սաթըլմասընա իրատէ Շահանէ չէրէֆսուտուր իթմիշ օլմաղլա, թալիպլէր՝ Գալաթատա Ալէքսիատի խանընտա Նիւրէօ 25է միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլընըր.

ՍԳՕԹ ԵԱՂԸ

Տէրսաատէթ 13 դեկտ. 1888

Մ. Սգօթ վէ Մ. Պօվն,

Սըփօթը ըէմիւլսիօն հաւէպլէ սիվին քիրեճ վէ սօտա իբօֆօսֆիթլի Մօրինա պալըգ եաղընը թէճրիւպէ իթմէկէ վէսիլէյալ օլտամաղտա իսէմ տէ, սաիր աթըպպա թարաֆընտան վազը օլան թէճրիւպէլէրտէն վէ քէզա պիզիմ խասթախանէլէրիմիզտէ պազը աթըպպայա իճրա իթտիրտիկիմ թէճրիւպէլէրտէն անլաշըլտըղընա կէօրէ, սիվին մէզքիւր թէրթիպինիզ խասթալար թարաֆընտան գօլայլըգլա ալընմագտա, վէ պիր խայլը ըէմանտան պէրու ֆէննը թըպպըն իչպու թէրթիպտէ կէօրմիւշ օլտըղը պիւճիւմլէ մուհասսէնաթ թէսլյէյին իթմէքտէ տիր.

Սէր Թապիպը հազրէթը Շէհրիյարի
ՏՕՔԹ. Լ. Լ. ՄԱՎՐՕԵԷՆԻ ԲԱՇԱ

(36)

ԿՈՐՏՈՆ ՀՐԱՄԱՆԱՏԱՐԸ

ՀԵՂԻՆԱԿ

ՔԵՐՈՎԲԷ ԼԻՄՕՆՃԵԱՆ

Բայց այն դուռը իրօք բացուած էր.

Մէկը մտած էր անկից ներս, և խիստ թեթեւ քայլերով, հրամանատարին ետեւէն անոր մօտեցած էր.

Սովորական բանտապահներէն մին չէր անիկայ.

Հեղինակ կալանաւորը՝ խիստ կարեւոր կէտի մը վրայ իւր յիշողութիւնը ամփոփելու ձեւով ձեռքը ճակտին սարած միջոցին մէկէն ի մէկ թեթեւ ճնշում մ'զգալով իւր ուսին վրայ, արտորնօք գլուխը ետին դարձուց.

Այս գլուխ դարձնելու շարժումը, աւելի բուռն և յուզեալ շարժման մը առաջնորդը պիտի ըլլար.

Հրամանատար Կօրտօն, կայծակի մը արագութեամբ վեր ցատկեց իւր նստած աթոռին վրայէն և ոտքի ելաւ.

Կին մը կար իւր դիմացը, սեւ վերարկուով ծածկուած, որուն ճեղքերէն կը տեսնուէր մետաքսեայ ճերմակ շրջազգեստը.

Գեղանի և խիստ երիտասարդ էր այդ կինը.

Խիստ գեղանի, օրիորդ Մաթիլտի չափ գեղեցիկ և անկից աւելի երիտասարդուհի.

Հրամանատարը, այն աստիճան յանկարծակիի եկած էր, և անակնկալ կերպիւ մէկէն ի մէկ իւր դէմը տեսած կինը այն աստիճան հրապուրիչ գեղեցկութիւն մը ունէր, որ իւր տեղը գամուող ո և է մէկը այնպիսի խորհրդաւոր տեղ մը, այնպիսի խորհրդաւոր ժամու մը մէջ, և այնպիսի խորհրդաւոր պարագայից տակ, խելքն անոր ոտներուն խոնարհելէ ուրիշ բան մը չպիտի մտածէր.

Վերջապէս թատերական տեսարան մը անխուսափելի պիտի ըլլար.

Բայց օրիորդ Մաթիլտի սիրահարը, բոլորովին տարբեր մարդ մ'էր.

Զարմացաւ, այլայլեցաւ, և շփոթեցաւ.

Բայց աչա ամէնքն այսչափ.

Դիւթուած չէր....

Հաւատարիմ սիրահարը, իւր սիրուհիէն զատ և ոչ մի կնոջ ոտներուն պիտի խոնարհէր, եթէ այն կինը, կանանց ամէնէն գեղեցիկը, և ամէնէն աւելի պաշտելին իսկ ըլլար.

Գեղեցիկ այցելուհին, անշուշտ տարբեր կերպիւ մտածած ըլլալու էր.

Ցուցած դմնուելու էր թէ իւր անակնկալ ներկայութիւնը ուրիշ կերպ տպաւորութիւն մը պիտի ընէր հրամանատարին վրայ.

Տարակոյս չըլլալու էր որ կը զարմանար թէ Հնդկաստանի և Ամերիկայի դիւցազնը, ի՛նչպէս իւր ոտիցը առջեւ ծնգան վրայ եկած չէր տեսնելոյ տակաւին՝ անանկ հիանալի ժամու մը մէջ, հնդկաստանօրեայ խիստ բանտարկութեան մը ձանձրանալի միայնութենէ ետեւ.

Զարմանալի՛ բան.

Ինքը բանտարկեալէն աւելի յուզեալ կ'երեւէր.

Բայց հրամանատար Կօրտօն, տարբեր պատճառներու կուտար այդ յուզումը.

—Նստեցէք, պարո՛ն հրամանատար, ըսաւ գեղեցիկ մանկամարդուհին, հեւալէն գրեթէ շունչը կտրած, և վրայի սեւ վերարկուն մէկդի նետելով, Մաթիլտի սիրահարին դէմը նստաւ ուրիշ աթոռի մը վրայ.

Ցեռոյ շարունակեց.

—Գիշերուան այս ժամուն ձեզի անհանգիստ ընելուս համար կը ցաւիմ. բայց ուրիշ ժամանակ չէի կրնար գալ.

—Ո՛հ, այդ այցելութիւններուդ համար չէք գիտեր թէ որչա՛փ երախտապարտ եմ ձեզի, օրիորդ. բայց շատ խիստ կերպիւ կը պահպանուիմ հոս. ի՞նչպէս կրցաք ներս մտնել.

—Պահապաններնիդ կաշառեցի.

—Ուրեմն շատ հարուստ էք, օրիորդ. որովհետեւ քիչ գումարի գործ չէ այդ կաշառը.

—Ըսածնիդ ճիշդ է. այնչափ մեծ հարստութիւն մը ունիմ, որ ո և է գումար մը կրնայի վճարել ձեր խստապահանջ պահապանները կաշառելու համար.

—Բայց Տէ՛ր Աստուած, ի՛նչ աճագին գումար մը վճարած ըլլալու էք այնպիսի բան մը ձեռք բերելու համար, որուն ծայրը մահ կայ կաշառեալին.

—Այո՛, գիտեմ որ Ուիլին այդ բանին համար սպաննուեցաւ.

—Մեծահանձնութիւններուդ համար յանհունս երախտապարտ եմ ձեզի, օրիորդ. բայց չիտակը խօսելով, եթէ գիտնայի որ ձեր չճանչած մէկ մարդուն համար այդպիսի ահեղ զոհողութիւն մը պիտի ընէիք, հաւատացէք որ արգելք պիտի ըլլայի անոր.

—Ինչէ՞ն գիտէք թէ չեմ ճանչեր զձեզ.

—Ներեցէք, այդպիսի մեծ փառքի մը արժանացած ըլլալս չէի գիտեր.

—Կըյիշէ՞ք այն երեկոյթը որ անուանի հայրենասէրի մը կողմանէ ի պատիւ ձեզ տրուեցաւ, Ամերիկայի պատերազմէն վերադարձնուդ հետեւեալ գիշերը.

—Այո՛, կը յիշեմ այն փառաւոր երեկոյթը.

—Ուր ներկայ էին նաև բազմաթիւ կանայք.

—Միթէ դուք ալ հոն ներկա՞յ էիք, օրիորդ.

—Եւ Հնդկաստանի ու Ամերիկայի դիւցազնին վրայ զմայլողներէն մին.

Հրամանատար Կօրտօն գլխովը խոնարհութիւն մը բրաւ վասն այն մեծարանաց խօսքին, որուն միշտ անարժան կը նկատէր ինքզինքը... անշուշտ իւր համեստութեան չափազանցութենէն.

—Շատ կը ցաւիմ, օրիորդ, որ այն բազմութեան մէջ և ուրախութեան ժամուն չկրցի նշմարել զձեզ. մանաւանդ որ զիս ձեզի ներկայացնելու պատիւն ընելու ալ մոռցած էին.

—Աւելի ճիշդը խօսեցէք, պարոն հրամանատար.

—Ո՛հ, միթէ սո՞ւտ կը խօսիմ, օրիորդ.

—Քիչ մը, բայց այդ սուտերնիդ ներելի է.

—Կը խնդրեմ բացատրեցէք ձեր միտքը.

—Անիկայ դժուար բան մը չէ. մտքերնիդ և սրտերնիդ այնչա՛փ զբաղած էր ուրիշ անձի մը վրայ, որ հոն ներկայ չգտնուելուն համար, բոլոր միւս ներկայները իրենց արժէքը կը կորսնցնէին ձեր քով.

—Բայց որո՞ւ համար կ'ըսէք.

—Որո՞ւ համար կ'ըսեմ. կ'աղաչեմ չհասկնալու մի՛ զարնէք.

—Ցիրաւի չեմ հասկնար... շնորհ ըրէք... լուսաւորելու զիս այս մասին.

—Օրիորդ Մաթիլտի համար է ըսածս, պարոն հրամանատար... հիմայ ալ ուրացէք ճշմարտութիւնը՝ եթէ կրնաք.

Զքնաղ այցելուհին Մաթիլտի անունը տուած ատեն, իւր գեղեցիկ աչերէն դուրս արձակուող նետերը հրամանատարին երեսին ուղղեց, տեսնելու համար թէ ի՛նչ տպաւորութիւն պիտի ընէր իւր խօսքը անոր վրայ.

(Շարունակելի)

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԵՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 30 յունվ.

Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր.	097-7/16
Օսմ. էսհամը աչըլըտը	17-5/8
» » գարանտը	17-5/8
» » Սէրի Ա	40-
» » » Պ	23 7/8
» » » Ս	17-5/8
Օթօման 1871	11-1/4
Օսմանլը Պանգասը	95-1/4
Րուսիա իսթիգրազը	104-1/4
Մըսըր սուլ. մութթահըտէ	95-3/4
» իմթիյազը	103-3/8
Տախրա Սանիյէ Մըսըր	83-
Բօղլատ իսթիգրազը	-
Մսճան իսթ. էսհամը 1877	-
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25-17-40

Բարիզ 30 յունվ.

Ֆրանս. էսհ. 3 % Ֆր.	88-05
» » 4 1/2 %	107-05
Ծէնի Օսմ. էսհամը աչըլըտը	17-82 1/2
» » » գարանտը	17-90
Մէտալլիւէլ	
Սէրի Պ.	-
» Ս.	-
Րումէլի շըմէնտըֆէրի	74-75
Օսմանլը Րէժիսի էսհամը	520
» Պանգասը	533 75
Գրէտի Լիօնէ	715-75
Գրէտի Ֆօնսիէ	1302 50
Ֆօնթուար տ'էսգօնթ	623
Սիւվէյիշ ագսիօնը	2512 50
Րուսիա 5 % 1877	-
Իթալիա էսհամը	94-10
Մըսըր Ֆօնտ. մութթահըտէ	471 37 1/2
Ջուման 5 % 1879	461 25
Գամպիօ 3 այ վատէ	25-26

Վիէննա 30 յունվ.

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	118 40
Րումէլի շըմէնտըֆէրի ֆի.	37-
Օսմանլը Րէժի ագսիօնը	117–

ՂԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. ուսմ. տիւն ագչ. գար.	19-19
» » » էն նիւքսէք	19 20
» » » էն աշաղը	19-19
Պու սապահ աչըլըտը գ. ք.	19 19
Իսթիգրազը տախիլի տիւն գար.	45-05
» » » էն նիւքսէք	45-18
» » » էն աշաղը գ.ք.	45 05
» » » աչըլըտը	45-05
Մըսըր մութթահըտէ գար.	-
Պու սապահ աչըլըտը	-
Սէրի Ա.	40-
» Պ.	23-20
» Գ.	19-19
Րումէլի շըմէնտըֆէրի	74-25
Աքչէ Փարզի	8-
Րէբօր Ղըշ.	-
Հէվալէտիզ »	15-

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի Ժէնէրալ	8-23
Օթոմանլը պանգասը	7-12
Սօսիէթէ Ժէնէրալ	4-26
Թրամվայ	4-75

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. Լիրասը 100 ղրշ. տան	Ղըշ. Բր.
Պէյազ մէճիտիյէ Փարզը	108-24
Մէթալիք »	100-20
Պէշլիք »	103-10
Ալթըլըգ »	103-10
Ինկիլիզ Լիրասը	110 06
Ֆրանսըզ ալթունը	87-27
Բօլ	90 00
Գրէմից ալթունը	51-10
Գարպօն գայմէսի	08-29

ԹԱՍՖԻՅԷ ՔԵՍԱԼԸՏԸ

20) Լիք քեաղըտ	-
50) » »	09 20
100) » »	-
500)» »	-
1000)» »	08 20
10000»	

ԻԼԱՆԱԹ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

(Նումէրօ 9)

Էլպիսէ անպարը իչիւն մէվգի միւնագասայա գօնըլան եիրմի պէյ պին արշընը ճէտուտէն գըրգ պին արշընը ճէտիտէ գատար լաճիվէրտ նէֆէր չուհասընըն քեանունը սանինին եիրմի պիրինճի բազար կիւնի միւնագասասը իճրա օլընարագ ֆիյաթը տաիրէնին իչինէ էլվէրէճէք տէրէճէյէ կէլիր իսէ մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վէրիլիպ եիրմի իքինճի կիւնի տախի նիւզտէ պէշ թէնզիլաթը գապուլ օլընաճաղընտան, իհտասընա թալիպ օլանլարըն Մագամը Սէրասքէրի Լէվազըմաթը ուսումիյէսի կէլմէլէրի իլան օլընըր.

18 քեան. սանի 1890   2—1

	Ըտէտ էօչիւ	Դէհէր Եօչիւ
		Ղըշ. Բր.
Քիթրէ	15	26 20
Կիւլ սուլու	85	4
Կէօպէք միւքի	2 1/2 տիրհէմի	65
Էօտ աղաճը եաղը	3 »	15
Կիւլ եաղը միսգալ	75 միսգալը	18
Անպէր	» 40 »	170

Հիճազ իչիւն միւպայաասընա լիւզում կէօրիւնէն պալատէ մուրագգամ 6 գալէմ գուրս վէ պոխուր լէվազըմը միւնագասա բուսուլյասըն տա մուհարրէր չէրաիթ վէ գիլրլէ րընտէ մուհարրէր ֆիյաթ վէճհլէ թալիպի էօհտէսինտէ պուլընըրղը նա, վէ մահը ճարիի րումինին 20ին ճի ճումաա էրթէսի կիւնիւ սաաթ 9ա գատար հէր գաչ բարա վէ 22

ինճի բազար էրթէսի կիւնիւ քէզալիք սաաթ 9ա գատար 100տէ 5 թէնզիլ օլընըր իսէ գապուլ օլունուպ, անտէն սօնրա թէնզիլ գապուլ խուլմէ յէճէկինէ պինաէն, նօգսանըյլա իհա իհմէք իսմէյէնլէրին մէճլիսը իտարէի էվգաֆա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի,

16 քեանունը սանի 305   3—3

Րուզէնը զէյթ, զըյէի ճէտիտ 5108. պէհէր աթիգ զըյէսի 5 ղըշ. 15 բարա.

Ճէվամիի շէրիֆէ իչիւն մալիմէլ մըգտար հասըր սիւբիւրկէսի, պէհէրի 1 ղըշ. 25 բարա.

Հիճազ իչիւն 5 տիրհէմլի հասըր սիւբիւրկէսի, ատէտ 400, պէհէրի 3 ղըշ. 5 բարա.

Ճէվամիի շէրիֆէտէ իգատ օլունմագ իւզրէ միւպայաասընա լիւզում կէօրիւնէն պալատէ մուրագգամ գալէմ րուզէնը զէյթ իլէ քէզալիք ճէվամիի շէրիֆէ իլէ հիճազ իչիւն լիւզում օլան 2 գալէմ հասըր սիւբիւրկէլէրի գիրլէրինտէ մուրագգամ ֆիյաթ իլէ թալիպլէրի էօհտէլէրինտէ պուլընըրղընա, վէ շէհրը ճարիի րումինին 22ինճի բազար էրթէսի կիւնիւ սաաթ 9ա գատար հէր գաչ բարա վէ էրթէսի սալը կիւնիւ քէզալիք սաաթ 9ա գատար 100տէ 5 թէնզիլ օլունուր իսէ գապուլ օլունուպ, անտէն սօնրա թէնզիլ գապուլ խուլմէյէճէկինէ պինաէն նօգսանըյլա իհա իհմէք իսթէյէնլէրին մէճլիսը իտարէի էվգաֆա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի.

16 քեանունը սանի 305   3—3

	Գըյէէ Ըտէտ
Ինճիլիզ բիլինճի	420927
Շէքէր	64173
Նօհուտ	15527
Նիշասթա	6302
Իւզիւմ, ինճիր	7373
Ջօրպալըգ հըրնթա	1155
Տէօյիւլմիւշ չալըր	8388
Լահմը զանէմ	14313
Մըսըր բիրինճի	5380
Ալվալըգ սապօնը	1080
Անվէրս մալի սըարմաչէթ	8524
Մինճրապ սըարմաչէթի	2848

Իմարաթը ամիրէ վէ ճէվամիի շէրիֆէ իչիւն միւպայաասընա լիւզում կէօրիւնէն պալատէ մուրագգամ էլ մըգտար էրզագ վէ սաիրէնին միւնագասալարը իճրա գըլընաճաղընտան, իհա իհմէք իսմէյէնլէրին շէրաիթը միւնագասաթընը անլամագ վէ միւնագասալարընտա պուլընմագ իւզրէ մահը ճարիի րումինին 18ինճի բէնճշէնպիհ կիւնիւնտէն իթիպարէն նիւմունէլէրիյլէ պէրապէր մէճլիսը իտարէի էվգաֆա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի,

15 քեանունը սանի 305   3—3

Մօս օյարագ իմալ իթտիրիլէճէք օլան 1250 զըյէի ամիգա քեաֆուրըն միւնագասա բուսուլյասընտա մուհարրէր շէրաիթ վէճհլէ մա իմալիյէ պէհէր ամիգ զըյէսի 27 ղըշ. տա թալիպի էօհտէսինտէ օլընըղընա վէ շէհր հալ րումինին 18ինճի բէնճ շէնպիհ կիւնիւ սաաթ 9ա գատար հէր գաչ բարա վէ 20ինճի ճումաա էրթէսի կիւնիւ քէզալիք սաաթ 9ա գատար 100տէ 5 թէնզիլ օլունուր իսէ գապուլ խոլիլիպ, անտէն սօնրա թէնզիլ գապուլ խոլիլմէյէճէկինէ պինաէն թալիպ օլանլարըն վէ տահա գիյատէ մալումաթ ալմագ իսթէյէնլէրին մէճլիսը իտարէի էվգաֆա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի.

13 քեանունը սանի 305   3—3

Վիլայաթ վէ էլվիյէ իլէ գազալարտա 1306 սէնէսինտէ իսթիմալ օլընմագ իւզրէ մէվճուտ նիւմունէլէրինէ թէվֆիգէն 697946 թապագա թէնսիգը գույուտ տէֆաթիրինին թապը լազըմ կէլտիկինտէն, պունլարըն թապընա թալիպ օլանլարըն շէրաիթինի անլամագ վէ մէզքիւր նիւմունէլէրի կէօրիւպ իճրա օլընաճագ միւնագասասընտա պուլընմագ իւզրէ ՄէճլիսըՄալիյէյէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի վէ գիրր օլունան տէֆաթիրին սէնէի հալիյէ շէհրը քեանունը սանիսինին 22ինճի բազար էրթէսի կիւնիւ սաաթ 10տա գարարտատէսի չէքիլէճէյի կիպի, 48 սաաթ միւրուրինտէ եանի շէհրը մէզպուրըն 24ինճի չարշէնպիհ կիւնիւնտէ քէզալիք սաաթ 10տա իհալէի գաթիյէսի իճրա օլընաճաղընտան, մէզքիւր 48 սաաթ զարֆընտա 100տէ 5 թէնզիլաթ գապուլ օլընըպ, անտէն սօնրա հէր նէ մըգտար օլուր իսէ օլսուն գապուլ օլընմայաճաղը իլան օլընըր.

16 քեանունը սանի 305   3—2

ՔԻՐԱԼԸԳ ՏՈՒՔՔԵԱՆ

Սամաթիա ճատտէսինտէ Ագսարայ Ջէշմէսի իթթիսալինտէ քեարկիր տէ րունինտէ պիր օտա, պիր մաթպախ, պիր գույու վէ պիր ապտէսխանէյի միւշթէմիլ քեարկիր պիր տիւքքեան քիրայա վէրիլէճէկինտէն, թալիպ օլանլարըն մաթպաամըզա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունըր.   5—4

ԹԷՍՎԻՅԷԼԻ ՀԻՍԱՊ

Օ ՖԱՊՐԻԳ ՐԷԻԻՆԻ

350, Պէյօղլու ճատտէի քէպիրինտէ ՊՕՆ ՄԱՐՇԷՆԻՆ ԻԹԹԻՍԱԼԻՆՏԷ

ԳԸՇ ԷՄԹԻԱԼԱՐԸՆԸՆ ՍԱԹԸՇԸ

ԷՐՔԷՔ, ԳԱՏԸՆ ՎԷ ՋՕՃՈՒԳԼԱՐ ԻՉԻՒՆ

ՖԱՊՐԻԳ ՐԷԻԻՆԻ ՄԱՂԱԶԱՍԸՆԸՆ սահիպլէրի, գըշ էմթաալարընըն սուհուլէթլէ իչթիրա օլունապիլմէսի իչիւն միւշթէրիլէրինէ հոգըգամթէն էհվէն ֆիյաթը պիր ֆիրսաթ թագտիմ իթմէքտէ օլտուգլարը կիպի, իչպու յուն վարըն 15ինճի ԲԱԶԱՐ ԷՐԹԷՍԻ կիւնինտէն իթիպարէն Պէյօղլունտա ալա կէօրիւլմէմիշ պիր ԹԷՍՎԻՅԷԼԻ ՀԻՍԱՊ եանի «ԼԻԳԻՏԱՍԻՕՆ» պաշլայաճաղընը պէյան իտէրէք, հիւրմէթլու էհալիյէ տախի մէզքիւր էմթաատան իշթիրա իթմէսինէ աշա չիւպհէ եօգ տըր.

Իշպու սաթըշտաքի ֆիյաթլարըն էհվէն օլմասընը թաստիգ իթմէք իչիւն, էհալինին մէզքիւր մաղազայը թէշրիֆ էյլէյիպ, կէօզլէրիյլէ կէօրէրէք թէէմին օլունմալարը աչիքեար տըր.

Ֆիրուխթ օլունաճագ էմթաալար վիրտուէքիլէրտէն միւրէքքէպ օլուպ, չէօյլէ քի, ֆիսթանլըգ, եունլը գումաշլար, մէթրօ իլէ ֆանէլալար, լնվաի չուխալար, եուն գարեօլա էօրթիւլէրի, ամ իչիւն եէլէքլէր, ժէրսէյլէր, գատըն վէ էրքէք չօրապլարը, շալլար, ֆիչիւլէր, ֆանէլա վէ պէյազ կէօմլէքլէր, խավլըլար, գօրսէլէր, ֆանէլալար, գըրավաթլար, մասամօլ վէ ամէրիգան պէզլէրի, գալէթ տայանըգլը կլասէ էլտիվէնլէր, էնվաի ճինս պէզլէր, սաֆրա թագըմլարը, թէլաթրօ մալեօլարը, ըսլիւշ էլ բէշկիրլէրի, քէթէն վէ շըրթինք պէզլէրինտէն եաթագ չարշաֆլարը վէ սաիրէ.

Բէզալիք միւլթէլիֆ վէսիգէլէրլէ թիւտէքի մալլար տախի էհվէն սաթըլըր.

Իքի էնլի եուն ֆիսթանլըգ՝ արշընը 4 ղըշ. լըղը 2 3/4 ղըշ. ա, Րէնկլի սաֆի եուն ֆանէլա՝ արշընը 4 ղըշ. լըղը 2 1/4 ղըշ. ա, Սաֆի եուն մէրինօս՝ արշընը 5 1/2 ղըշ. լըղը 3 ղըշ. ա, Էրքէք իչիւն եուն ֆանէլա՝ 7 ղըշ. Ֆանէլա կէօմլէք՝ 10 ղըշ. Իպէքլի սաթէն՝ 5 1/2 ղըշ. լըղը 3 ղըշ. Եուն եօրղան՝ բարչասը 23 ղըշ. Ամէրիգան՝ 24 եարտալըգ 28 ղըշ. Րէնքլի իպէքլի բէլիւշ՝ արշընը 11 ղըշ. Կլասէ էլտիվէնլէր 4 տիւյմէլի՝ 10 ղըշ. Շուէտ էլտիվէնի 4 տիւյմէլի՝ 8 ղըշ. Գըլըֆըլը գատըն չէմսիյէսի՝ 16 ղըշ. Էրքէք իչիւն եօրկիւ եէլէք՝ ատէտի 4 1/2 ղըշ. Վիշի պէզի՝ արշընը 3 1/2 ղըշ. լըղը 2 1/2 ղըշ. Սուֆրա բէշկիրլէրի՝ տուզինասը 24 ղըշ. Պրուսէ եազըլըգ իպէկմէլի մէնտիլլէր՝ տուզինասը 6 ղըշ. Էրքէք կէօմլէյի՝ էյի ճինս 13 ղըշ.

Թէաթրօ Մալեօլարը, Կիւզէլ Գօգուլար, Ինճէ Պէյազ Զամաշըր Թագըմլարը.   10—2

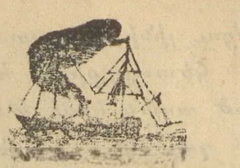

ՔԷՏԻ ՎԱԲՕՐ ՎԱՊՕՐԼԱՐԸ ԻՏԱՐԷՍԻ

Պէհէր հաֆթա օլարագ Տէրսաատէտէ Իսքէնտէրիյէ վէ Սուրիա պէյնինտէ սիւրաթ բօսթասը.

Օտէրլէշ գարտանըն թահթը գօմանտասընտա Շարգիյէ նամ վափօր 1500 թօնիլաթօ համուլէսինտէ վէ 300 պարկիր գուվվէթինտէ օլարագ սուֆրանըլա փէտըրըն 3ինճի չարշէնպիհ կիւնիւ էօյլէնտէն սօնրա ալաֆրանկա սաաթ 4տէ Տէրսաատէթտէն հարաքէթլէ ՋԱՆԱԳ ԳԱԼԷ, ՄԻՏԻԼԼԻ, ԻԶՄԻՐ վէ ԲԻՐԷՅԷ օղրայարագ բազար էրթէսի սապահլէյըն 4 պուչուգ կիւնտէն ԻՍԳԷՆՏԷՐԻՅԷՅԷ մուվասալէթ իտէճէք տիր.

Եօլճու պիլէթլէրի ֆամիլեաճա վէ կիտիպ կէլմէ ալընըրգսա, թէնզիլը ֆիյաթլա ֆիւրուխթ օլունուր.

Վափօրտա պիրինճի սընըֆ ռուֆրա թագըմը, պանեօ օտասը, հէրմ վէ բըլամէթրի գաօրըն վար տըր.

Եինէ բօսթաի մէզքիւրէնին ԻՍԳԷՆՏԷՐԻՅԷտէն հէր չարշէնպիհ սապահլէյըն հարաքէթ իտէն Պէրիյէթլիւշ Շամ վափօրլարը տօղրու ԵԱՖԱյա հարէքէթ իտուպ ԻՍՔԷՆՏԷՐԻՅԷտէն 44 սաաթ տա ՊԷՅՐՈՒԹա վասըլ օլուր, վէ ԹՕՐԱԲԼՈՒՍ, ՄԷՐՍԻՆ վէ ԻՍԳԷՆՏԷՐՈՒՆա օղրար.

Բօսթաի մէզքիւրըն Պըրմէզը ոէնիզէ իսլէյէն վափօրլարը հէր ճումաա կիւնիւ Պըրինտիզի բօսթա չըգտըղընըն մուվասալէթինտէն սօնրա Սուվէյիշտէն հարէքէթլէ, Ճիտտէ, Սուաքիմ, Մասաուա, Հիւտէյտա վէ Ատէն իսքէլէլէրինէ ուղրար.

Եօլճու, մալ վէ էմանէթ սիւրքէթմէք իսթէյէնլէր Սթամպօլտա Էմին Էօնիւնտէ քէօբրիւ պաշընտա Ենէի Վալիտէ խանընտա գաիմ բանէտա մէզքիւրըն ամէնթէխանէսինէ միւրաճաաթ իթմէլիտիրլէր.

Իշպու ամէնթէխանէ պէտէլի Մըսըրըն պիւթիւն բօսթա խատէսխանէլէրինտէ թէէմին օլընմագ իւզրէ բօսթա բօլիցալարը [Մանտաբօսթ] տախի իթա իտէր.

Հէր տիւրլիւ եօլճու իչիւն Պէյօղլունտա Տօզքօ եօլտա 170 նումէրօլու մաղազատէ Մ. Մ. Թօմաս Գուգ վէ էվլատը ամէնտէխանէսի միւրաճաաթ օլընա.

ՏՈՒՑՈՒՆԸ ՈՒՄՈՒՄԻՑԷԼԻ ՕՍՄԱՆԻՑԷ

Մէճլիսը Իտարէսինտէն կէլէն իլան.

Հիւքիւմէթը Սէնիյէ Թարաֆընտան վէրիլէն պիր գարար մուճիպինճէ, 1890 մարտ 1/13է գատար միւպատէլէ խոլմէյէն գայտ խոլիմիշ թահվիլաթըն փարչ գուբօնլարը Թարիխը մէզքիւրտէն սօնրա արթըգ թէէտիյէ օլընմայաճաղը, վէ գայտ խոլիմիշ մէզքիւր թահվիլաթ մուախխէրէն թէպտիլ օլընտուղլարը սըրրատա, հավի օլտուգլարը գուբօնլարըն տախի գուբօնլարըշ միւհէթթէվի Տուլունը Միւլքիւմէէլէ թահվիլաթը իմա օլընաճաղը՝ գայտ օլընտուղ թահվիլաթ աոհաս[ըն]ա իլան օլընըր.

Թահվիլաթը մէզքիւրէնին միւպատէլէսի՝ Լօնտրատա Պանգը Օսմանիտէ, Ամսթէրտամտա՝ Ամսթէր տամըշ Պանգատա վէ Տէրսաատէթտէ Պանգը Օսմանիտէ իճրա օլընաճագ տըր.

Մէրհուն	Թարիխ	Ամորթիզման	Մըքտար
Իքի ալթուն սաաթ պիր ալ իւնէ	21 քեան. էվ. 97	4004	630
Պիր ալթուն սաաթ մա գօրտօն պիր թէք թաշ եիւզիւք պիր չիֆթ ալթուն քիւպէ պիր իւնէ	17 մարտ 300	1255	525
Պիր ատէտ պրօշ պիր ֆօթօկրաֆ պիր եիւզիւք պիր չիֆթ քիւպէ	3 իւլ. 300	2991	6300
Պիր չիֆթ քիւպէ	12 մարտ 301	5176	600
Պիր չիֆթ պիլէզիք պիր ճամը սաաթ մա քէօստէքէ	4 Նիսան »	5461	1155
Պիր ալթուն սաաթ	6 Հազիրն »	6482	315
70 տիրհէմ կիւմիւշ վէ միւճէվհէրի պիր սիգարօզ	13 » »	6569	230
Պիր բըրլանթ գուլթու պիր բըրլանթ պիլէզիք պիր ատէտ կէօք եագութը մէտալեօն պիր բըրլանթ քիւպէ պիր պիլէզիք վէ պիր կէրտանլըգ պիր չիֆթ բրօ քիւպէ պիր անա պիր բըրլանթ եիւզիւք 7 ատէտ բէպիր թաշլը աագը	19 » »	6887	154200
Պիր չիֆթ կիւլ քիւպէ	1 Թէմմուզ »	6983	870
Պիր ատէտ եաբըմ ալ	24 » »	7191	420
Պիր չիֆթ էլմաս քիւպէ վէ պիր թէք թաշ եիւզիւք	31 » »	7341	650
Պիր չիֆթ քիւպէ վէ պիր թէք մէնէքշէ իւնէ պիր թէք թաշ եիւզիւք	18 Թըշ. էվ. 302	217	3000
Պիր թէլ իւնէ	23 քեան. էվ. »	892	3000
Պիր մէտալեօն	9 Հազիրն 304	158	1000

Տէրսաատէթ Էմնիյէթ Սանտըղընտան պալատէ մուրագգամ մէրհունաթ իսթիգրազ օլունան մէպալիղին վատէլէրի վէ միւտէթլէրի միւրուր իթմէսինէ պինաէն, հէնուզ թէէվիյէ տէյն օլունմամասընտան տօլայը մէրհունաթը մէզքիւրէ իշպու 305 սէնէսի քեանունը սանիսինին 22ինճի բազար էրթէսի սալը վէ 24ինճի չարշէնպիհ կիւնլէրի իճրա մէզատ գըլընաճաղընտան սահիպլէրինին պիրիւքտէն ֆիրուխթ օլունաճաղընտան, փարայը միւզայէտէտէն էվվէլ թէէտիյէ իլէ մէրհունաթըն մէզքիւրէյի իւզթիրտատ իթմէք իւզրէ մէզքիւր Սանտըղ իտարէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի լիւզումը իլան օլունուր.

17 քեանունը սանի 305

ՄԱՑԷՐ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱ ՍԸՆԸՆ

ԵԷՆԻ ՄԱՂԱԶԱՍԸՆԸ ՔԻՒՇԱՏԸ

ՍԹԱՄՊՕԼՏԱ ՔԷՕՊՐԻՒ ՊԱՇԸՆՏԱ.

Պէօյիւք աստամլար, տէլիգանլըլար վէ չօճուգլար իչիւն հազըր վէ ըսմարլամա բուպլար.

Սթամպօլ չէհրինտէ էրքէքլէրէ մախսուս էնվաի չէշիտ էլպիսէ.

Հէր օն պէշ կիւնտէ մէվսիմէ մախսուս մօտա մալլար վիւրուտ իտէճէք տիր.

Սամթըլըմ մալլարըն քեաֆֆէսի պիրինճի վէ տայանըգլը վէ տիւզկիւն մալլար տըր.

Մալլար գումաշանէսընըն գաթիսի տայմա «ԷՅԻ ՎԷ ԷՀՎԷՆ ՄԱԼ ՍԱԹՄԱԳ»տան իպարէթ պուլընմըշ վէ տայմա տա էպլէ օլաճագ տըր.

Հալտէյին պազ ալըմ ՄԱՑԷՐԷ.

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈԳԻ ՕԾԱՐԱՆ)

ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՃԱՐՊ ԻՒՂ

Իփօֆօսֆիթ ով շիւղ եւ սատայով

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈԳԻ և ՊՕՈՒՆԻ, ի Նիւ-Եորք.

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորիւ ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, իբոֆոսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճղզածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով:

Սթամպօլ աճէնթէսի Համմէր վէ Հիրցէլ

ԳԱՆՍԸՐՋԼԸԳ

Բժշկապետ Ա. Տ. ՏԻՄԷՆԻՆ

ՄՈՒԳԱՎՎԻ ԻԳՍԻՐԻ

Գանսըրզըլըղա վէ անըն էսպապ ու նէթայիճինէ գարշը պիրինճի մուալիճէ.

Պիր չօգ սէրկիլի ուսումիյէտէ Ալթուն միտալեալարա վէ իֆթիխարա տիբլօմալարընա նաիլ օլմուշ վէ պիր խայլի մէշհուր հէքիմլէր թարաֆընտան թագտիր օլունըպ ալիւզ մէշհուր Բասթէօր Թարաֆընտան տախի իմզա խոլընմըշ տըր.

Իւզէրինտէքի Էթիքէթտէ վէ Թալիֆնամէսինտէ սուրէթը իսթիմալի պէյան ու թարիֆ օլունմըշ տըր.

Ումումի աճէօլթէօսը Գալաթատա Սէն Պընուա սօգաղընտա 35 նումէրօլու Մ. Ժ. Րօսօլաթօ էճզախանէսի օլուպ, պիլճիմլէ մունթազամ էճզախանէլէրտէ տախի ֆիւրուխթ օլունըր.

Manque de Forces

ANÉMIE
CHLOROSE

DÉBILITÉ
ÉPUISEMENT

LE FER BRAVAIS

LE FER BRAVAIS

expérimenté par les plus grands médecins du monde passe immédiatement dans l'Économie sans occasionner de troubles. Il recolore et reconstitue le sang et lui donne la vigueur nécessaire. Il ne noircit jamais les dents.

est souverain pour guérir les personnes anémiées, épuisées, débilitées par suite de maladie, excès de travail ou séjour dans les pays chauds, les enfants ou les jeunes filles dont la formation est difficile, les femmes épuisées par suite de couches ou de pertes et de toute personne en état de langueur.

SE DÉFIER DES IMITATIONS ET CONTREFAÇONS

Détail : PHARMACIE NORMALE, 19, Rue Drouot, PARIS, et toutes les Pharmacies.
GROS : 40 et 42, Rue Saint-Lazare, PARIS

ՊԷՕՅԻՒՔ ԷՃԶԱ ՏԷՊՕԶԻԹՕՍԸ

Ժ. ԱԼԷՔՍԵԱՆ

Պահրիյէ Նէզարէթը Ճէլիլէսի միւթէահհիտի

Պաղչէ-Գաբուսընտա

Ճէլալ պէյ խանը ալթընտա Ն. 2

Միւթէպէր միւշթէրիլէրիմին թալէպ վէ արզուսը մուճիպինճէ, պու քէրրէ մէզքիւր մաղազամտա հէր նէվի ֆօթօկրաֆ լէվազըմաթընը մախսուս պիր շիւպէ թէսիս իթմիշ օլտուղըմտան, միւշթէրիլէր կէրէք նէֆասէթը էմթաա վէ կէրէք էհվէնիյէթը ֆիյաթճա մէմնուն վէ խօշնուտ գալաճագլար տըր. Մաղազամտա էմթաաի մէզքիւրէտէն օլարագ Մօնգօվէնին վէ Ֆալէրին գուրու բլագլարը մէվճուտ օլուպ, պունլար Վիէննա վէ Բարիզ սէրկիլի ուսումիյէլէրինտէն ալթուն վէ կիւմիւշ միտալեալարա նաիլ օլմըշլար տըր. Տէրսաատէթտէ պուլընան պիլճիմլէ բլագլարըն տա չէհրիյլէ ֆօթօկրաֆճըլարը թէճրիպէ իլէ թասդիգ իթմիշլէր տիր. Մաղազամտա ֆօթօկրաֆա մախսուս օլարագ, «օպժէքթիֆ», «չամպր նուար» վէ «գարթօն», շի ճինս «ալպիւմին» քեաղըտլարը, «բօրթրէ»լէր, պիլլօրտան վէ սէրթ մուգավվատան «քիւվէթ»լէր, «մանիէզիւմ» ֆէնէրլէրի վէ րէնկլի ֆէնէրլէր վէ «չասի»լէր վէ հէր նէվի էճզա մէվճուտ տըր.

Տէրսաատէթ վէ թաշրա ֆօթօկրաֆճըլարը պիլհասսա Ֆալլէրին բլագլարընըն թէճրիպէսինի մէզ իսթիրհամ իտէրիմ, նիւմունէ իլէ միւճանէն ալըպ իլէ պիզզաթ թէճրիպէ իտէպիլիրլէր.

Տէրսաատէթ վէ Շարգի Րումէլի իչիւն եալըըզ պէնիմ մաղազամ Ֆալլէր վէ Մօնգօվէն բլագլարընըն մէրքէզի տիր.

PARFUMERIE ED. PINAUD

37, Bould de Strasbourg, 37

PARIS

Maison de Détail : 30, Boulevard des Italiens, 30

Spécialité exclusive de la Maison

ED. PINAUD

PARFUMERIE A L'IXORA

Essence……à l'IXORA
Savon……à l'IXORA
Pommade……à l'IXORA
Huile……à l'IXORA
Poudre de Riz à l'IXORA
Vinaigre……à l'IXORA
Brillantine……à l'IXORA
Sachets……à l'IXORA
Eau de Toilette à l'IXORA
Cosmétique……à l'IXORA

EAU DE QUININE
Tonique — Hygiène de la Tête

BOUQUET DE L'EXPOSITION
DE PARIS 1889

Spécialité d'Essences superfines pour le Mouchoir :
OPOPONAX — HÉLIOTROPE BLANC
THÉODORA
IRIS — VIOLETTES DE PARME

SAVON SUPÉRIEUR AU SUC DE LAITUE
POUDRE DE RIZ REINE
ÉLIXIR DENTIFRICE ODONTALGIQUE

Ալթըն միտալ, Վիէն. 1883   Ալթըն միտալ, Բարիզ 1879 Լ.Ն.

QUINA-LAROCHE

ՇԱՐԱՊԼԸ   ԻՔՍԻՐ

ՔԻՆԱ ԼԱՐՕՇ աճի պիր թէրքիպաթ օլմըլըգ, թէսգիրաթ վէ մէսաիի ճիհազիյէ սէմէրէսի տիր, վէ պու սայէտէ սահիպի միւքեաֆաթը միւթէմիւէրէյէ նաիլ օլմուշ տըր.

Իւչ նէվի գընագընայը պիր արայա ճէմ իլէ զայիէթ նէֆ ս պիր Իքսիր թէրթիպ իտիլմէքտէ, իշթէ Քինա Լարօշըն տէրքիպտար օլան խոմթիսըյիէթլէրի սըրր ու հիքմէթի պունտա տըր. միւդէտ խասթալըգլարը, իշթահսըզլըգ, գանսըզլըգ, սըթմա վէ էմսալի իլլէթլէր՝ մէզքիւր իքսիր վասըթա շիֆա պուլըր.

Բարիզտէ Տրուօ սօգաղընտա 22 վէ 19 նումէրօլը մաղազալէրտէ վէ սաիր էճզախանէլէրտա.